

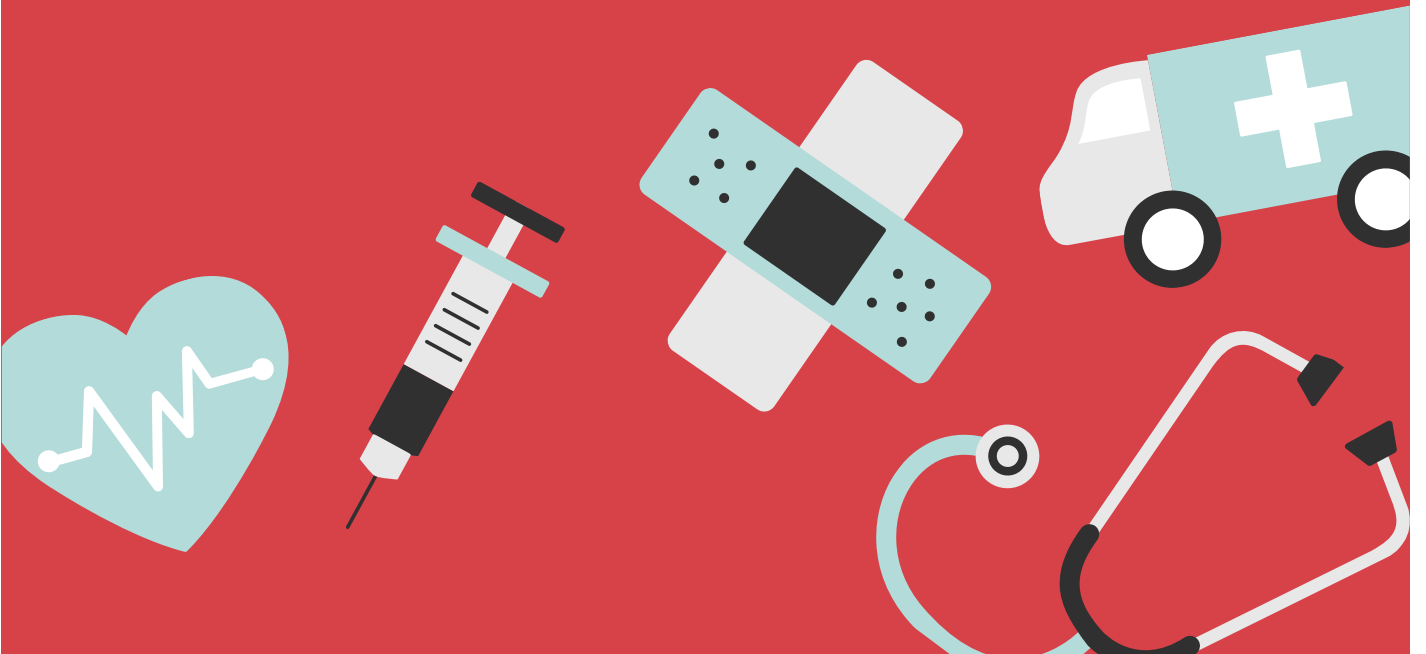

GEVHER NESİBE 3. ULUSLARARASI SAĞLIK BİLİMLER KONGRESİ

3-4 MAYIS 2019
MALATYA
KONGRE ÖZET KİTABI

EDİTÖRLER
DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜSEYİN ERİŞ
EYLEM SELVER TUĞÇE BAYAZİT

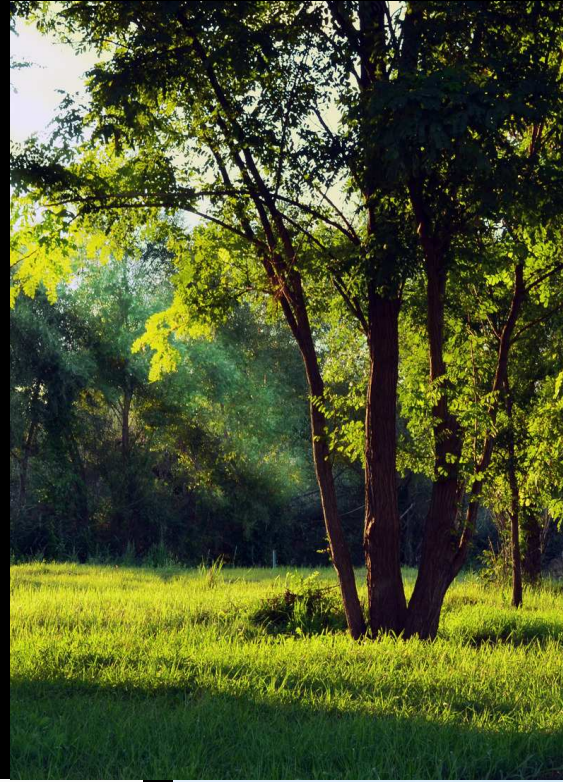
ISBN
978-605-7875-80-8

GEVHER NESİBE 3. ULUSLARARASI SAĞLIK BİLİMLERİ KONGRESİ

3- 4 MAYIS MALATYA,
TÜRKİYE

EDİTÖRLER
DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜSEYİN ERİŞ
EYLEM SELVER TUĞÇE BAYAZİT

Institute Of Economic Development And Social Researches Publications®
(The Licence Number of Publisher: 2014/31220) TURKEY

TR: +90 342 606 06 75

E posta: kongreiksad@gmail.com

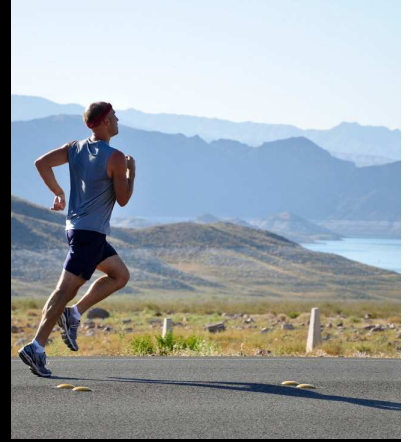
www.iksad.org www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD'a aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve
çoğaltılamaz.

Kitapta bulunan eserlerin yasal ve etik sorumluluğu yazarlara
aittir.

İksad Publications - 2019©

Yayın Tarihi 29.05.2019

I S B N
9 7 8 - 6 0 5 - 7 8 7 5 - 8 0 - 8

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

GEVHER NESİBE 3. ULUSLARARASI SAĞLIK BİLİMLERİ KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

3-4 Mayıs 2019, Malatya, Türkiye

DÜZENLEYEN KURUMLAR

İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü

DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Mustafa TALAS - Başkan

Doç. Dr. Dinara FARDEEVA- Üye

Dr. Hasan ÇİFTÇİ - Üye

Dr. Hüseyin ERİŞ - Üye

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Mustafa TALAS - Başkan

GENEL KOORDİNATÖR

Eylem Selver Tuğçe BAYAZİT

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERİŞ

YABANCI KONUŞMACILAR / KATILIMCILAR

К. Т. ШАКЕЕВ (KAZAKİSTAN) – 40.Sayfa

III. ПРИМБЕКОВ (RUSYA)- 40.Sayfa

Л. О. КУЗЬМИН (UKRAYNA) – 48. Sayfa

Т.ЖҰМАШЕВА (KAZAKİSTAN) – 49. Sayfa

ROBERTA TARTAGLIA (İtalya) – 50. sayfa

KONGRE DİLLERİ

Türkçe ve tüm lehçeleri, İngilizce, Rusça, Çince, Arapça

Sunum Şekli

Sözlü Sunum

KONGRE BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Bahtiyar MEHMETOĞLU	Tokat Üniversitesi
Dr. Fatih BAŞBUĞ	Akdeniz Üniversitesi
Dr. İskender ASKEROĞLU	Giresun Üniversitesi
Dr. Hasan BÜYÜKASLAN	Harran Üniversitesi
Dr. Mustafa TALAS	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Nihat PAMUK	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. İbrahim KARTERİ	Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi
Dr. Serkan AKKOYUN	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Aydın ZOR	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Almaz AHMETOV	Bakü Devlet Üniversitesi
Dr. Hasan ŞAHİN	Harran Üniversitesi
Dr. Osman ÖZKAN	Harran Üniversitesi
Dr. Adnan KİRMİT	Harran Üniversitesi
Dr. Metin DAĞTEKİN	Çukurova Üniversitesi
Dr. Elman CEFERLİ	Nahcivan Devlet Üniversitesi – Azerbaycan
Dr. Faik ELEKBER	Milli İlimler Akademisi – Azerbaycan
Dr. Fayruza H. GARİPOVA	Başkurt Beşeri Bilimler Enstitüsü – Başkurdistan/Rusya
Dr. Gulmira ABDIRASOLOVA	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi – Kazakistan
Dr. Kasım KARAMAN	Erciyes Üniversitesi
Dr. Tuncay BAYRAM	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr. Yaprak İtir ÖZDEMİR	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr. Ahmet Refah TORUN	Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Dr. Asaf Tolga ÜLGİN	Şırnak Üniversitesi
Dr. Latif Onur UĞUR	Düzce Üniversitesi
Dr. Serpil SAVCI	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Mustafa KILIÇ	Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Dr. Yusuf ZALAOĞLU	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Dr. Seyithan SEYDOŞOĞLU	Siirt Üniversitesi
Dr. Muhammet Çankaya	Hitit Çnkaya

TARİH VE KÜLTÜR (A)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 09:30- 12:00	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Zeki BOYRAZ
Yazar isimleri	Bildiri adı		
Öğr. Gör. Dr. Kazım KARTAL	MALATYA SANCAĞI TABİ GÖZENE, KADİRÜŞAĞI, ALIŞAR VE KUŞDOĞANKARYELERİ'NİN SOSYO-EKONOMİK YAPISI (1842-1843)		
Öğr. Gör. Dr. Kazım KARTAL	MALATYA SANCAĞI İZOLU NAHİYESİ KADIOĞLU VE PINARLI KARYELERİ'NİN SOSYO-EKONOMİK YAPISI (1842-1843)		
Dr.Öğr.Üyesi Veysel GÖGER	OSMANLI SEFERLERİNDE BAYRAM		
Prof. Dr. Mustafa TALAS	KÜLTÜRÜN HALLERİ		
Zeynep KARAGÖZOĞLU Prof. Dr. Zeki BOYRAZ	KUMYAZI ÇAYI HAVZASINDA (ELAZIĞ) ARAZİ KULLANIM ÖZELLİKLERİNİN NÜFUSUN DAĞILIŞI VE YOĞUNLUĞU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ		
Nurdane ATEŞ Prof. Dr. Zeki BOYRAZ	AZ GELİŞMİŞLİK KAVRAMINA COĞRAFİ BİR BAKIŞ		
Arş. Gör. Tuba Nur OLGUN	İZMİR LEVANTEN KONUTLARININ YAŞAMA KÜLTÜRÜ-MEKÂN İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA İRDELENMESİ		
Tülgen TANMAN Prof. Dr. Zeki BOYRAZ	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NDEKİ HAVALİMANLARININ COĞRAFİ ANALİZİ		
Dr. Öğr. Üyesi Habibe TEMİZSU	İNGİLİZ EMPERYALİZMİ VE TIBBİ ARAŞTIRMALAR		
Dr. Mariam S. OLSSON Homayun FURMOLLY Dr. Ahmad Sharif FAKHER	OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDE LÜBNAN		
Mahmut BAYRAMOV Hasan ABBASOV	AZERBAIJAN-TÜRKİYE İLİŞKİLERİNE YENİ BİR BAKIŞ		
Doç. Dr. Augul SALİKHOVA Doç. Dr. Dınara FARDEEVA	İLK TATAR BESTECİNİN HAYATI VE ESERLERİ - SULTAN GABAŞI		

KAŞGARLI MAHMUT-1 (A)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 12:30 – 14:30	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Funda OKUŞLUK
Yazar isimleri	Bildiri adı		
İclal ALKAN Prof. Dr. Nevzat BAYRI	FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SINIF KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI		
İclal ALKAN Prof. Dr. Nevzat BAYRI	FEN EĞİTİMİNDE OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI		
Ayşe BİRHANLI Ramazan GÜNDÜZ	FEN VE TEKNOLOJİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ VE ÖZGÜVEN DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ		
Doç. Dr. Funda OKUŞLUK	FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ STEM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ		
Doç. Dr. Funda OKUŞLUK	FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ STEM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ		
Doç. Dr. Necdet KONAN Emine AYAZ	İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN BRANŞ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜKENMİŞLİK ALGI DÜZEYLERİ		
Duygu YILMAZ ALGAN Doç. Dr. Necdet KONAN	ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİCİ VE ÇALIŞMA ARKADAŞI DESTEĞİ ALGISI		
Selenay GÜR DEMİR Doç. Dr. Necdet KONAN	LİSE ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİCİ VE ÇALIŞMA ARKADAŞI DESTEĞİ ALGISI		

KAŞGARLI MAHMUT-2 (A)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 15:00- 17:00	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Necdet KONAN
Yazar isimleri	Bildiri adı		
Doç. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN Faruk YETER	ÇOCUK DERGİLERİNDE DUYARLILIK DEĞERİ		
Handan KALKAN Dr. Öğr. Üyesi Mahire ASLAN	RESMÎ ve ÖZEL ORTAOKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN PROAKTİF DAVRANIŞ SERGİLEME DÜZEYLERİ		
доцент Альфия Николаевна ВАЛИАХМЕТОВА Ирина КОЛПАКОВА	ВЛИЯНИЕ ГУМАНИСТИЧЕСКИХ ИДЕЙ ДЖАДИДИЗМА НА СТАНОВЛЕНИЕ ТАТАРСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО МУЗЫКАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ (Исторический аспект)		
Dr. Öğr. Üyesi Battal GÖLDAĞ	MESLEK YÜKSEKOKULUNDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ		
Doç. Dr. Necdet KONAN Hakan TAKGÜN Fevzi KIRIK Bülent ÇETİNKAYA	ÖĞRETMENLERİN ÇOKLU ZEKÂ ALANLARI		
Doç. Dr. Necdet KONAN Mustafa CİCİK	İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÖRGÜTSEL AFFEDİCİLİK DÜZEYLERİ		
Doç. Dr. Necdet KONAN Güven YILDIRIM	İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN TÜKENMİŞLİK ALGISI		

KAŞGARLI MAHMUT-3 (A)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 17:30- 19:30	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Necdet KONAN
Yazar isimleri	Bildiri adı		
VAHAP ARIKAN DOÇ. DR. NECDET KONAN	İLKOKUL VE ORTAOKUL YÖNETİCİLERİNİN KAYNAK SAĞLAMADA KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ		
ZEHRA ASLAN DOÇ. DR. NECDET KONAN	ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÇEVREYE DUYARLILIK ALGISI		
YELİZ GÜNEY DOÇ. DR. NECDET KONAN	HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE ÇALIŞAN USTA ÖĞRETİCİLERİN MESLEKİ DOYUMU ALGISI		
ERHAN EKİCİ DOÇ. DR. NECDET KONAN	ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL ADALET ALGISI		
ALİ ASLANYÜREK DUYGU KAYHAN DOÇ. DR. NECDET KONAN	REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ		
Derya GÜNAY Doç. Dr. Necdet KONAN Bekir KARACA	İLKOKUL VE LİSE ÖĞRETMENLERİNİN YENİLİKÇİ DAVRANIŞ ALGISI		
Hatice ASLAN Doç. Dr. Necdet KONAN	İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİCİ VE ÇALIŞMA ARKADAŞI DESTEĞİ ALGISI		
Doç. Dr. Augul SALİKHOVA Doç. Dr. Dınara FARDEEVA Elvira NURLANOVA	SULTAN GABAŞI: İLK TATAR BESTECİNİN HAYATI VE ESERLERİ		
Öğr. Gör. Dr. Murat CANPOLAT	ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARA DİJİTAL EBEVEYN OLMA: BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI		
Öğr. Gör. Dr. Murat CANPOLAT	FAL BAKTIRMA: BİR OLGU BİLİM ÇALIŞMASI		

ADLİ BİLİMLER (B)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 09:30- 12:00	Oturum Başkanı	Dr. Aslıhan KAYIK AYDINALP
Yazar isimleri	Bildiri adı		
Dr. Barış DUMAN	İNŞAAT SEKTÖRÜNDEKİ İŞ KAZALARINDA SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNUN RÜCU DAVASINA GENEL BAKIŞ		
Dr. Mariam S. OLSSON London School of Economics Homayun FURMOLLY Kabul State University Dr. Ahmad Sharif FAKHER King Abdulaziz University	BEIRUT AND LEBANON DURING THE OTTOMAN EMPIRE		
Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan KAYIK AYDINALP	İŞÇİLERİN KİŞİSEL VERİLERİNİN KORUNMASI		
Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan KAYIK AYDINALP	SİGORTALILIK SÜRELERİNİN BİRLEŞTİRİLMESİ		
Dr. Öğr. Üyesi Murat Buğra TAHTALI	TÜRK HUKUKUNDA OLAĞANÜSTÜ HAL KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERİYLE KAMU GÖREVİNDEN İHRAÇ EDİLEN KAMU PERSONELİNİN AKLANMA SONRASINDA GÖREVE İADELERİ SORUNU		
Arş. Gör. Nazlı ÇOBAN	İŞÇİ SENDİKASI ÜYELİĞİNİN ÜYE OLUNAN SENDİKAYA KARŞI ÜYELİĞİN KAZANILMASI SIRASINDA KORUNMASI		
Elif POLAT	ÖLÜNCEYE KADAR BAKMA SÖZLEŞMESİ ÜZERİNDE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN HAKLARI		
Mikail YUSIFOV Ahmad S. FAKHIR Muhyeddin ASKAROV	ÖZERK CUMHURİYETLERDE MECLİS BAŞKANLARININ YETKİLERİ: NAHÇIVAN ÖRNEĞİ		
Irina KOLPAKOVA Irina KONSALIDZE	MILITARY COURTS AND JUDGES STATUS		
Av.Dr. Sibel AKŞAHİN POLAT	TÜRKİYE' NİN 1951 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER MÜLTECİLERİN HUKUKİ STATÜSÜNE İLİŞKİN CENEVRE SÖZLEŞMESİ'NE TARAFLIĞI		
Mahmut BAYRAMOV Hasan ABBASOV	AZERBAIJAN-TÜRKİYE İLİŞKİLERİNE YENİ BİR İVME		
Doç. Dr. Augul SALİKHOVA Doç. Dr. Dınara FARDEEVA	İLK TATAR BESTECİNİN HAYATI VE ESERLERİ - SULTAN GABAŞI		

ISPEC-1 (B)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 12:00- 14:15	Oturum Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi Menderes ÇENET
Yazar isimleri	Bildiri adı		
Dr. Öğr. Üyesi Faruk KARDAŞ	IN VİTRO ANTİMİCROBIAL AND SYNTHESIS EVALUATION OF SOME NEW 3-ALKYL(ARYL)-4-(2-PHENYLACETOXY-3-ETHOXYBENZYLIDENAMINO)-4,5-DIHYDRO-1H-1,2,4-TRIAZOL-5-ONE COMPOUNDS		
Doç. Dr. Funda OKUŞLUK Öğr. Gör. Dr. Onur ÖZGÜL	ZEA MAYS İLE NANO BOYUTTA TiO 2 SENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU		
Öğr. Gör. Nilgün KIZILKAYA Arş. Gör. Engin ÖZDEMİR Dr. Öğr. Üyesi Didem EREN SARICI	MADENSEL VE ENDÜSTRİYEL ATIKLARIN GAZBETON ÜRETİMİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNE GENEL BİR BAKIŞ		
Arş. Gör. Engin ÖZDEMİR Öğr. Gör. Nilgün KIZILKAYA Dr. Öğr. Üyesi Didem EREN SARICI	MALATYA'NIN DEPREM OLUŞTURMA ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ		
Erkan BAHÇE, Ender EMİR Cebirail ÖLMEZ	CoCrMo ALAŞIMININ TORNALANMASINDA MEYDANA GELEN TAKIM AŞINMALARININ VE TALAŞ TIPLERİNİN İNCELENMESİ		

Dr. Öğr. Üyesi Erkan BAHÇE Cebrail ÖLMEZ, Ö.Ceren AKBAY	HAP KAPLANMIŞ MATKAP İLE KEMİK DELİNMESİNİN DENEYSEL İNCELENMESİ
Eray SARIGÜL, Erkan BAHÇE Ender EMİR	Ti6Al4V ALAŞIMININ SIFIR ALTI ISIL İŞLEM İLE TORNALANMASININ TAKIM AŞINMASINA VE YÜZEY KALİTESİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Menderes ÇENET	Honey Samples of Malatya with Respect to the Palynological and Physicochemical Properties
Ayşe Şebnem ERENLER	Rekombinant Pseudomonas aeruginosa Kaynaklı Kapsüler Polisakkarit Üretimi
Doç. Dr. Çiğdem SARICI ÖZDEMİR Muhammed ONAY	BOYA GİDERİM KİNETİĞİNİN İNCELENMESİ
Doç. Dr. Çiğdem SARICI ÖZDEMİR Kübra KARADAŞ	FISTIK KABUĞUNDAN ELDE EDİLEN FOTOKATALİZÖRLERİN YÜZEY ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ
Bilge Hatun AY Sima POUYA	Okul Bahçelerindeki Çocuk Oyun Alanı Tasarımlarının Değerlendirmesi
Bilge Hatun AY Ayşe Gülan ÇELEBİ Aysun TUNA	Enerji Etkin Peyzaj Tasarım Yaklaşımları İle Kentsel Donatı Elemanları

ISPEC-2 (B)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 14:30- 17:00	Oturum Başkanı	Dr. H.Turan AKKOYUN
Yazar isimleri	Bildiri adı		
Sima POUYA Sahar POUYA	GREEN INFRASTRUCTURE AS A SOLUTION FOR URBAN WATER QUALITY AND STORM WATER MANAGEMENT		
Sima POUYA	DETERMINATION OF USER SATISFACTION IN DESIGNED LANDSCAPE ARCHITECTURE PROJECTS		
Nazire Sinem SARNILIOĞLU Sima POUYA	DOĞA EĞİTİMİ İÇİN OKUL BAHÇELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ		
Öğr. Gör. Çiğdem CEYLAN Prof. Dr. Mehmet ÖNAL	MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ BATTALGAZİ (MALATYA) KAMPÜS ALANI ALÜVYONLARINA AİT SEDİMANLARIN ESKİ AKINTI YÖNÜ, DOKUSAL ÖZELLİKLERİ VE DEPOLANMA ORTAMLARININ BELİRLENMESİ		
Muhammet Fatih AKKAMIŞ Mehmet Cihat ÖZGENEL	MİKRO ŞEBEKELERDE HİYERARŞİK KONTROL		
Derya KARAMAN Erkan BAHÇE	KALÇA PROTEZ AŞINMA SİMÜLATÖRÜNÜN TASARIMI VE ÜRETİMİ		
Serkan YASAKCI Derya KARAMAN, Erkan BAHÇE	FARKLI ELYAF YÖNLENDİRMELİ CAM ELYAF TAKVİYELİ POLİMER KOMPOZİTLERDE DELAMİNASYONUN İNCELENMESİ		
Dr. Murat CAN Dr. Serdar KOLUAÇIK Dr. Öğr. Üyesi Erkan BAHÇE Akif OYMAK	KEMİK KIRIKLARININ TEDAVİSİNDE KULLANILAN LCP PLAKLARINDA KİLİTLİ VE KİLİTSİZ VİDALARIN KULLANIMI VE FARKLI VİDA AÇILARININ PLAĞIN MEKANİK DAYANIMINA ETKİSİ		
Dr.Öğr. Üyesi H.Turan AKKOYUN	THE EFFECT OF QUERCETIN ON THE LUNG FATTY ACID COMPONENTS OF CARBON TETRACHLORIDE (CCl4) EXPOSED RATS		
Mahire BAYRAMOĞLU AKKOYUN	XANTHINE OXIDASE INHIBITORY ACTIVITY OF WATER AND ETHANOL EXTRACTS OF CRATAEGUS MEYERI POJARK LEAF		
Arş. Gör. Gürcan KAMACI Doç. Dr. Filiz ÖZGEN Arş. Gör. Erman ÇELİK Muhammet Oğuzhan YILMAZ	TEK KATMANLI FREN DİSKİ TERMAL PARAMETRELERİNİN DİSK GEOMETRİSİ İLE DEĞİŞİMİNİN SAYISAL OLARAK İNCELENMESİ		

ISPEC-3

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 17:15 – 19:30	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Serkan SAYIN
Yazar isimleri	Bildiri adı		
Nurhayat ÖZDEMİR Kadir KERDİĞE	Karanfil (SYZYGIUM AROMATICUM) Bitkisinde GC-MS ile Tayini Yapılan Bazı Uçucu Bileşenlerin Gıda ve Sağlıkta Kullanım Alanları		
Doç. Dr. Serkan SAYIN	YENİ HİDROKSİKİNOLİN SUBSTİTUTE p-ter- BUTİL KALİKS[4]AREN TÜREVİNİN OPTİKSEL VE ELEKTROKİMYASAL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ		
Dr. Pelin DEMİR Doç. Dr. Osman İrfan İLHAK Prof. Dr. Gülsüm ÖKSÜZTEPE	MODİFİYE ATMOSFER PAKETLEMENİN TULUM PEYNİRİNİN KİMYASAL ve DUYUSAL KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ		
Lütfiye KADIOĞLU DALKILIÇ Şule İNCİ Arş. Gör Semih DALKILIÇ Prof. Dr. Sevdâ KIRBAĞ	Helvella leucomelaena (Pers.) Nannf.'İN ANTİMİKROBİYAL VE ANTİOKSİDAN ETKİSİ		
Lütfiye KADIOĞLU DALKILIÇ Şule İNCİ Semih DALKILIÇ Sevdâ KIRBAĞ	GELENEKSEL EM'İN ANTİMİKROBİYAL VE ANTİOKSİDAN AKTİVİTESİ		
Öğr. Gör. Harika Eylül ESME DURUEL Güllü KAYMAK Şeyma KIZILKAYA Nüzhet Cenk SESAL Figen Esin KAYHAN	SUCUL ORTAMDA ULTRASES UYGULANMASININ <i>Carassius auratus</i> 'un OKSİDATİF STRES PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİSİ		
Güllü KAYMAK Harika Eylül Esmer DURUEL Şeyma KIZILKAYA Sena Kardelen DİNÇ Figen Esin KAYHAN	HERBİSİT TRİBENURON-METİL'İN ZEBRA BALIĞI (<i>Danio rerio</i>) 'NİN KAS DOKUSU ÜZERİNE ETKİLERİ		
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf TEMEL	Glutasyon S-Transferaz Enziminin Tavuk Yüreğinden Saflaştırılması ve Bazı İlaçların Enzim Aktivitesi Üzerine Etkilerinin Araştırılması		
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf TEMEL Mehmet ÇİFTİ	Bazı Antibiyotiklerin Japon Bildircin (Coturnix, coturnix japonica) Karaciğer Glutasyon S-Transferaz Enziminin Aktivitesi Üzerine Etkilerinin Araştırılması		
Dr.Öğr.Üyesi Sinan Bayındır Mehmet Çiftçi Yusuf Temel	Catalyst-free synthesis of pharmaceutically attractive thiosemicarbazone and investigation of effect on GST enzymes		
Dr.Öğr.Üyesi Sinan Bayındır	The synthesis of novel bis-aryl-substitute thiosemicarbazones		
К. Т. Шакеев, Б.А. Бегежанов, Г.А. Степаненко, С. Ш. Примбеков, А. Э. Мусаев	ЭНДОСКОПИЧЕСКАЯ ГАСТРОЭНТЕРОЛОГИЧЕСКАЯ ХИРУРГИЯ		
O.D. PILISHVILI	JOINING UNDERGRADUATE MEDICAL STUDENTS TO THE ELEMENTS OF EXPERIMENTAL SURGERY		
Л. О. Кузьмин	ИЗ ИСТОРИИ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ О КУЛЬТУРНОМ ЛАНДШАФТЕ		

T.Жұмашева	БОЛАШАҚ ТӘРБИЕШІЛЕРДІҢ ЛИДЕРЛІК САПАСЫН АНЫҚТАУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ ЖАЙЫНДА
Roberta TARTAGLIA	DEVELOPMENT AND USE OF AN EXPERIMENTAL SETUP FOR ANALYZING NANOPARTICLE TRAJECTORIES FOR RESEARCH ON SUBMICRON BIOLOGICAL OBJECTS

GEVHER NESİBE-1 (C)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 09:00- 11:00	Oturum Başkanı	Dr. Mine BEKAR
Yazar isimleri	Bildiri adı		
Abdulkadir ATALAN Yasemin AYAZ ATALAN	HASTANE YÖNETİMİNDE KESİKLİ-OLAY SİMÜLASYON UYGULAMASININ ÖNEMİ		
Abdulkadir ATALAN Yasemin AYAZ ATALAN	SAĞLIK ÇALIŞAN SAYISININ OPTİMİZE EDİLMESİ: ACİL SERVİS SİMÜLASYON UYGULAMASI		
Yasemin AYAZ ATALAN Abdulkadir ATALAN	Hastane Yönetimi için Deney Tasarımının Uygulanması		
Yasemin AYAZ ATALAN Abdulkadir ATALAN	Deney Tasarımına ait Replikasyon Yönteminin Geliştirilmesi		
Arş. Gör. Gülçin NACAR Sermin TİMUR TASHAN	ANNE SÜTÜNDEKİ MİNİ MUCİZELERİN (miRNA) BEBEK SAĞLIĞI İÇİN ÖNEMİ		
Arş. Gör. Gülçin NACAR Sermin TİMUR TASHAN	BUZ DAĞININ GÖRÜNMEYEN YÜZÜ: KURTARILMIŞ ANNE ÖLÜMÜ (NEAR MISS)		
Dr.Öğr. Üyesi Mine BEKAR Gülçin NACAR Sermin TİMUR TAŞHAN	ORTA YAŞ KADINLARDA KONSEPSİYON VE KONTRASEPSİYON		
Dr. Öğr. Üyesi Mine BEKAR Arş. Gör. Gülçin NACAR Sermin TİMUR TAŞHAN	BOŞANMANIN ACIMASIZ SONUCU: EBEVEYN YABANCILAŞTIRMA SENDROMU		

GEVHER NESİBE-2 (C)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 11:30- 13:30	Oturum Başkanı	Dr. Düriye ÖZTÜRK
Yazar isimleri	Bildiri adı		
Fahri EMRE Yusuf ERDEM Erkan Sabri ERTAŞ	THE EFFECT OF PROSTHETIC HEAD DIAMETER ON PROTRUSIO ACETABULI AFTER BİPOLAR HİP HEMIARTHROPLASTY		
Fahri EMRE	RESULTS OF SURGICALLY TREATED DISTAL RADIUS FRACTURES		
Dr. Öğr. Üyesi Günay YAPICI YAVUZ	TEMPOROMANDİBULAR EKLEM DİSFONKSİYONU NEDENİ İLE KLİNİĞİMİZE BAŞVURAN HASTALARIN RETROSPEKTİF OLARAK İNCELENMESİ		
Ayşe Şebnem ERENLER Tuba ÜNVER Nusret AKPOLAT Resit SEVİMLİ Bahar ÖZASLAN	Mikrobiyal Kondroitin Sülfatın Staphylococcus aureus üzerine Antimikrobiyal Etkisinin Araştırılması		
Dr.Öğr.Gör. Düriye ÖZTÜRK	ENDOMERTİUM KARSİNOMLU HASTALARDA SERUM LİPİD PROFİLLERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ		
Çağrı NEYİŞCİ Yusuf ERDEM	Çocuk Hastaların Pes Planus Deformitesinde Cerrahi Tedavi Sonuçlarımız		

Uzm. Dr. Enes ULUYARDIMCI Uzm. Dr. Şahin ÇEPNİ	LATERAL EPİKONDİLİT TEDAVİSİNDE LOKAL KORTİKOSTEROİD VE OTOLOG KAN ENJEKSİYONUNUN KISA DÖNEM SONUÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
Doç. Dr. Adalet KOCA KUTLU Nimet PETEK	HEMŞİRELERİN ÇATIŞMA ÇÖZME DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

GEVHER NESİBE-3 (C)

Tarih: 4 Mayıs 2019	Saat: 14:00- 16:30	Oturum Başkanı	Dr. Mahir TAYFUR
Yazar isimleri	Bildiri adı		
DR. ÖĞR. ÜYESİ Mahir TAYFUR	BÜYÜK BOYUTLU BRANKİYAL KLEFT KİSTİ		
Dr. Öğr. Üyesi Gözde ATİLA USLU	İNDOMETAZİN KAYNAKLI BÖBREK HASARINDA NARİNJİNİN KORUYUCU ETKİLERİ		
Dr.Öğr. Üyesi Hamit USLU EBRU BARDAŞ	Deneyssel Tip I Diyabette Alfa Lipoik Asit ve C Vitamininin Antioksidan Etkileri		
Öğr. Gör. Dr. Perihan GÜRBÜZ	ENDOKRİN BOZUCU KİMYASALLARIN PUBERTE ÜZERİNE ETKİSİ		
Öğr. Gör. Dr. Perihan GÜRBÜZ	DİYABETİK NÖROPATİDE ETKİNLİĞİ ÇALIŞILAN BİTKİLER İLE İLGİLİ TÜRKİYE'DE YAPILAN ARAŞTIRMALARA		
Dr. Öğr. Üyesi Seda UĞRAŞ Çağrı OZDENKI Oğuz OZCELİK	Comparatively Evaluation of Body Composition Using Various Methods in Sedentary Young Females		
Dr. Öğr. Üyesi Seda UĞRAŞ Oğuz ÖZÇELİK	Aerobik Yürüme Egzersizine bağlı Metabolik Stresin Antrenmanlı Erkek Deneklerin NEFATİN-1 VE İRİSİN SEVİYELERİNE ETKİLERİ		
Dr.Öğr.Üyesi. Tülin GÜVEN	INVESTİGATION OF VANCOMYCIN RESISTANCE IN		

GÖKMEN	ENTEROCOCCUS SPP. ISOLATED FROM RECTAL SWAP SAMPLES OF FARM DOGS IN OSMANIYE, TURKEY
К. Т. Шакеев, Б.А. Бегежанов, Г.А. Степаненко, С. Ш. Примбеков, А. Э. Мусаев	ЭНДОСКОПИЧЕСКАЯ ГАСТРОЭНТЕРОЛОГИЧЕСКАЯ ХИРУРГИЯ
Dr. Öğr. Üyesi Oğuz EMRE Öğr. Gör. Mehmer Akif KAY Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ULUTAŞ Arş. Gör. Ramazan İNCİ	SAVAŞ MAĞDURU SURİYELİ GÖÇMEN ÇOCUKLARIN ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Oğuz EMRE Öğr. Gör. Burcu Çoşanay Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ULUTAŞ	0-6 YAŞ GRUBU ÇOCUĞUNA SAHİP SURİYELİ ANNELERİN BESLENME SÜRECİ TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Dr. Pınar ÇAKAN Prof Dr. Sedat YILDIZ	SAĞLIKLI ERİŞKİNLERDE KALP HIZI DEĞİŞKENLİĞİ İNDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
Burak SEREN Prof.Dr. Hüseyin NURSOY	The Effects of Ozonated, Chlorinated, Celestite Stone-Treated, Natural Spring and Pine Resin-Treated Waters on Performance, Oxidative Stress and Carcass Parameters in Japanese Quail
Prof.Dr. Hüseyin NURSOY İhsan AKSOY	Vejetasyonun Farklı Dönemlerinde Biçilen Macar Fiği Buğday Karışımının Besin Madde Kompozisyonu, Rumende Yıkılım Özellikleri, in vitro Sindirilebilirlik ve Rölatif Yem Değerinin Belirlenmesi
Л. О. Кузьмин	ИЗ ИСТОРИИ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ О КУЛЬТУРНОМ ЛАНДШАФТЕ
Т.Жұмашева	БОЛАШАҚ ТӘРБИЕШІЛЕРДІҢ ЛИДЕРЛІК САПАСЫН АНЫҚТАУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ ЖАЙЫНДА
Roberta TARTAGLIA	DEVELOPMENT AND USE OF AN EXPERIMENTAL SETUP FOR ANALYZING NANOPARTICLE TRAJECTORIES FOR RESEARCH ON SUBMICRON BIOLOGICAL OBJECTS
O.D. PILISHVILI	JOINING UNDERGRADUATE MEDICAL STUDENTS TO THE ELEMENTS OF EXPERIMENTAL SURGERY

POSTER SUNUM

Uğur ERGÜN Gülhan ZORGÖR UÇDU Elif Nur AVŞAR Merve Nur AK Ahmet ÜRK Burak ALP	NADİR GÖRÜLEN BİR HİPERGLİSEMİ NEDENİ: LATENT OTOİMMUN ERİŞKİN DİYABETİ
--	---

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
BİLİM KURULU	ii
FOTOĞRAF GALERİSİ	iii
KONGRE PROGRAMI	iv
İÇİNDEKİLER	v

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Abdulkadir ATALAN & Yasemin AYAZ ATALAN <i>HASTANE YÖNETİMİNDE KESİKLİ-OLAY SİMÜLASYON UYGULAMASININ ÖNEMİ</i>	1
Abdulkadir ATALAN & Yasemin AYAZ ATALAN <i>SAĞLIK ÇALIŞAN SAYISININ OPTİMİZE EDİLMESİ: ACİL SERVİS SİMÜLASYON UYGULAMASI</i>	3
Yasemin AYAZ ATALAN & Abdulkadir ATALAN <i>HASTANE YÖNETİMİ İÇİN DENEY TASARIMININ UYGULANMASI</i>	5
Yasemin AYAZ ATALAN & Abdulkadir ATALAN <i>HASTANE YÖNETİMİ İÇİN DENEY TASARIMININ UYGULANMASI</i>	6
Gülçin NACAR & Sermin TİMUR TAŞHAN <i>ANNE SÜTÜNDEKİ MİNİ MUCİZELERİN (miRNA) BEBEK SAĞLIĞI İÇİN ÖNEMİ THE IMPORTANCE OF MINI MIRACLES IN BREAST MILK (miRNA) FOR BABY HEALTH</i>	7
Gülçin NACAR & Sermin TİMUR TAŞHAN <i>BUZ DAĞININ GÖRÜNMEYEN YÜZÜ: KURTARILMIŞ ANNE ÖLÜMÜ (NEAR MISS) THE OTHER FACE OF ICEBERG: RESCUE MOTHER DEATH (NEAR MISS)</i>	8
Gülçin NACAR & Sermin TİMUR TAŞHAN & Mine BEKAR <i>ORTA YAŞ KADINLARDA KONSEPSİYON VE KONTRASEPSİYON</i>	10
Gülçin NACAR & Sermin TİMUR TAŞHAN & Mine BEKAR <i>BOŞANMANIN ACIMASIZ SONUCU: EBEVEYN YABANCILAŞTIRMA SENDROMU</i>	12
Fahri EMRE & Yusuf ERDEM & Erkan SABRI ERTAS <i>BİPOLAR KALÇA HEMİARTROPLATİ SONRASI GELİŞEN ASETABULER PROTRÜZYONA PROTEZ BAŞ ÇAPININ ETKİSİ</i>	14
Fahri EMRE <i>DİSTAL RADİÜS KIRIKLARI CERRAHİ TEDAVİ SONUÇLARIMIZ</i>	16
Dr. Öğr. Üyesi Günay YAPICI YAVUZ <i>TEMPOROMANDİBULAR EKLEM DİSFONKSİYONU NEDENİ İLE KLİNİĞİMİZE BAŞVURAN HASTALARIN RETROSPEKTİF OLARAK İNCELENMESİ</i>	18
Ayşe Şebnem ERENLER & Tuba ÜNVER & Nusret AKPOLAT & Reşit SEVİMLİ & Bahar ÖZASLAN <i>MİKROBİYAL KONDROİTİN SÜLFATIN STAPHYLOCOCCUS AUREUS ÜZERİNE ANTİMİKROBİYAL ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI</i>	19
Dr. Öğr. Gör. Düriye ÖZTÜRK <i>ENDOMERTİUM KARSİNOMLU HASTALARDA SERUM LİPİD PROFİLLERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	21

Çağrı NEYİŞCİ & Yusuf ERDEM ÇOCUK HASTALARIN PES PLANUS DEFORMİTESİNDE CERRAHİ TEDAVİ SONUÇLARIMIZ	22
Enes ULUYARDIMCI & Şahin ÇEPNİ LATERAL EPİKONDİLİT TEDAVİSİNDE LOKAL KORTİKOSTEROİD VE OTOLOG KAN ENJEKSİYONUNUN KISA DÖNEM SONUÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	23
Adalet KOCA KUTLU & Nimet PETEK HEMŞİRELERİN ÇATIŞMA ÇÖZME DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	25
Mahir TAYFUR BÜYÜK BOYUTLU BRANKİYAL KLEFT KİSTİ	27
Gözde ATİLA USLU İNDOMETAZİN KAYNAKLI BÖBREK HASARINDA NARİNJİNİN KORUYUCU ETKİLERİ	29
Hamit USLU & Ebru BARDAŞ DENEYSEL TİP I DİYABETTE ALFA LİPOİK ASİT VE C VİTAMİNİNİN ANTİOKSİDAN ETKİLERİ	30
Perihan GÜRBÜZ ENDOKRİN BOZUCU KİMYASALLARIN PUBERTE ÜZERİNE ETKİSİ	32
Perihan GÜRBÜZ DİYABETİK NÖROPATİDE ETKİNLİĞİ ÇALIŞILAN BİTKİLER İLE İLGİLİ TÜRKİYE'DE YAPILAN ARAŞTIRMALARA GENEL BİR BAKIŞ	34
Seda UĞRAŞ & Çağrı ÖZDENK & Oğuz ÖZÇELİK SEDANER GENÇ KADINLARDA VÜCUT KOMPOZİSYONUNUN FARKLI YÖNTEMLERLE KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ	36
Oğuz ÖZÇELİK & Seda UĞRAŞ AEROBİK YÜRÜME EGZERSİZİNE BAĞLI METABOLİK STRESİN ANTRENMANLI ERKEK DENEKLERİN NESFATİN-1 VE İRİSİN SEVİYELERİNE ETKİLERİ	38
Tülin Güven GÖKMEN INVESTİGATION OF VANCOMYCIN RESISTANCE IN ENTEROCOCCUS SPP. ISOLATED FROM RECTAL SWAP SAMPLES OF FARM DOGS IN OSMANIYE, TURKEY	39
К. Т. ШАКЕЕВ & Б.А. БЕГЕЖАНОВ & Г.А. СТЕПАНЕНКО & С. Ш. ПРИМБЕКОВ & А. Э. МУСАЕВ ЭНДОСКОПИЧЕСКАЯ ГАСТРОЭНТЕРОЛОГИЧЕСКАЯ ХИРУРГИЯ	40
Oğuz EMRE & Mehmet Akif KAY & Ayşegül ULUTAŞ & Ramazan İNCİ SAVAŞ MAĞDURU SURİYELİ GÖÇMEN ÇOCUKLARIN ANKSIYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	41
Oğuz EMRE & Burcu ÇOŞANAY & Ayşegül ULUTAŞ 0-6 YAŞ GRUBU ÇOCUĞUNA SAHİP SURİYELİ ANNELERİN BESLENME SÜRECİ TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	42
Pınar ÇAKAN & Sedat YILDIZ	43

SAĞLIKLI ERİŞKİNLERDE KALP HIZI DEĞİŞKENLİĞİ İNDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	
Burak SEREN & Hüseyin NURSOY THE EFFECTS OF OZONATED, CHLORINATED, CELESTITE STONE-TREATED, NATURAL SPRING AND PINE RESIN-TREATED WATERS ON PERFORMANCE, OXIDATIVE STRESS AND CARCASS PARAMETERS IN JAPANESE QUAIL	45
İhsan AKSOY & Hüseyin NURSOY VEJETASYONUN FARKLI DÖNEMLERİNDE BIÇILEN MACAR FIĞI BUĞDAY KARIŞIMININ BESİN MADDE KOMPOZİSYONU, RUMENDE YIKILIM ÖZELLİKLERİ, İN VİTRO SİNDİRİLEBİLİRLİK VE RÖLATİF YEM DEĞERİNİN BELİRLENMESİ	46
Л. О. КУЗЬМИН ИЗ ИСТОРИИ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ О КУЛЬТУРНОМ ЛАНДШАФТЕ	48
Т.ЖҰМАШЕВА БОЛАШАҚ ТӘРБИЕШІЛЕРДІҢ ЛИДЕРЛІК САПАСЫН АНЫҚТАУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ ЖАЙЫНДА	49
Roberta TARTAGLIA DEVELOPMENT AND USE OF AN EXPERIMENTAL SETUP FOR ANALYZING NANOPARTICLE TRAJECTORIES FOR RESEARCH ON SUBMICRON BIOLOGICAL OBJECTS	50
O.D. PILISHVILI JOINING UNDERGRADUATE MEDICAL STUDENTS TO THE ELEMENTS OF EXPERIMENTAL SURGERY	51
Uğur ERGÜN & Gülhan ZORGÖR UÇDU & Elif Nur AVŞAR & Merve NUR AK & Ahmet ÜRK & Burak ALP NADİR GÖRÜLEN BİR HİPERGLİSEMİ NEDENİ: LATENT OTOİMMUN ERİŞKİN DİYABETİ	52
Feray KABALCIOĞLU BUCAK & Hüseyin ERİŞ ŞANLIURFA'DA ANEMİYİ ÖNLEMEDE KULLANILAN GELENEKSEL TEDAVİLER	53

HASTANE YÖNETİMİNDE KESİKLİ-OLAY SİMÜLASYON UYGULAMASININ ÖNEMİ**ABDULKADİR ATALAN**

Bayburt Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, Bayburt, Türkiye

YASEMİN AYAZ ATALAN

Yozgat Bozok Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, Yozgat, Türkiye

ÖZET

Simülasyon, başka bir söyleyişle “Benzetim” gün geçtikçe önemini artırmaktadır. Simülasyon uygulaması herhangi bir tesisin fiziksel olarak bilgisayar ortamına dökülmesidir. Üretim alanları, montaj hatları, havaalanları, bankalar, marketler, stadyumlar ve hastaneler simülasyonun uygulandığı belli başlı alanlardır. Simülasyon, üretim ve hizmet sektörlerinde herhangi bir kalite uygulamasından önce bilgisayar desteği ile kısa zamanda ve düşük bir maliyet ile uygulanabilen bir fizibilite çalışmasıdır. Kesikli olay simülasyon sistemi bir sektörün mevcut durumu ve türetilen senaryolar ile detaylı istatistiksel verilerin yanında gelecek içinde bilgi sağlamaktadır. Bu çalışma kesikli olay simülasyon tekniğinin sağlık alanındaki uygulaması ile ilgili bir durum çalışmasını içermektedir. 3 boyutlu ve hareketli objeleri içeren bir bilgisayar simülasyon programı kullanılmıştır. Özellikle sağlık alanında hastaneye ait mevcut kaynakların sayılarında yapılan ufak bir değişiklik uzun süre almasının yanı sıra küçümsenmeyecek kadar maliyetli olmaktadır. Bu çalışmada, bir acil servis bölümüne ait geliştirilen bir simülasyon modeli ile senaryolar oluşturularak kısa zamanda ve düşük bir maliyet ile sonuçlar elde edilmiştir. Toplamda 108 senaryo oluşturularak her bir senaryo için 2 replikasyon yapılması ile 216 farklı sonuç elde edilmiştir. Bu senaryolar arasında optimum sonuç elde edilerek acil servis hizmetinin kalitesi arttırılmıştır. Ayrıca, simülasyon modeli yapılan acil servis için kullanılan kaynaklara ait verimlilik oranları hesaplanarak acil servis bölümüne ait klinik verimliliği tespit edilmiştir. Sonuç olarak, insan faktörünün yoğun olarak yer aldığı sağlık alanında simülasyon kullanımının kaçınılmaz olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kesikli-Olay Simülasyon Modeli, Sağlık Kaynakları, Acil Servis, Kaynak Verimliliği

THE IMPORTANCE OF DISCRETE-EVENT SIMULATION IN HOSPITAL MANAGEMENT**ABSTRACT**

Simulation, in other words ‘imitation’, increases its importance over time. Simulation application is the physical transfer of any facility into the computer environment. Production areas, assembly lines, airports, banks, markets, stadiums and hospitals are the areas where simulation is mostly applied. Simulation is the feasibility study requiring short time and low cost with computer support before any quality application in production and service sectors. The discrete event simulation system provides information on the current state of a sector and the future scenarios as well as detailed statistical data. In this study, a case study related to the application of discrete event simulation technique is included in healthcare field. A 3-dimensional computer simulation program containing moving objects was used. Especially in the field of healthcare, a small change in the number of available resources of the hospital takes a long time and is costly enough not to be underestimated. In this study, scenarios were produced with a simulation model developed for an emergency department and results were obtained in a short time and with a low cost. A total of 108 scenarios were created and 2 replications were performed for each scenario and 216 different results were obtained in case study. The optimum result of these scenarios has been improved and the quality of the emergency services has been increased by discrete event simulation model. In addition, the efficiency or utilization ratios of the resources used for emergency service were calculated and the clinical efficiency of the emergency department was determined. As a result, it is understood that the use of simulation in the healthcare arena where human factor is intensively involved is inevitable.

Keywords: Discrete-Event Simulation Model, Healthcare Resources, Emergency Service, Resource Efficiency

SAĞLIK ÇALIŞAN SAYISININ OPTİMİZE EDİLMESİ: ACİL SERVİS SİMÜLASYON UYGULAMASI**ABDULKADİR ATALAN**

Bayburt Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, Bayburt, Türkiye

YASEMİN AYAZ ATALAN

Yozgat Bozok Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, Yozgat, Türkiye

ÖZET

Sağlık yönetiminde sağlık kuruluşlarına ait kaynakların etkili ve verimli istihdam edilmesi önemlidir. Bu çalışmanın amacı bir acil servisine (AS) ait sağlık kaynaklarının optimize edilmesi ile acil servisin hizmet kalitesini arttırmaktır. Sağlık kaynaklarının hasta bekleme süresine, hastanın acil serviste geçirdiği sürenin uzunluğuna, tedavi edilen hasta sayısına ve kaynakların acil servis birimindeki maliyetine olan etkileri bu çalışma ile ölçülmüştür. Doktor, hemşire, memur, inceleme odası ve triyaj alanları olmak üzere beş farklı sağlık kaynağı dikkate alınarak bir optimizasyon modeli geliştirilmiştir. Çalışmanın metodolojisini oluşturan yöntemde birden fazla amaç fonksiyonu olduğu için elde edilen optimizasyon modeli doğrusal olmayan bir modele dönüşmüştür. Amaç fonksiyonlarında tedavi edilen hasta sayısının maksimize edilmesi hedeflenirken hasta bekleme süresinin, hastanın hastanede kalış süresinin ve kaynaklardan meydana gelen maliyetin minimize edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma için kullanılan sağlık kaynaklarının limitleri dört amaç fonksiyonu için kısıtlar olarak optimizasyon modeline eklenmiştir. Çalışmada elde edilen sonuçlara bakıldığında, sağlık kaynaklarına dışarıdan herhangi bir kaynak artırımı yapılmamıştır. Hatta dört farklı amaç fonksiyonun hedeflerinin karşılanması adına bazı kaynakların kullanımının gereksiz olduğu fark edilmiştir. Bulgular arasında hastaların bekleme süresinin % 25.60 oranında düşürülmesi ile beraber tedavi edilen hasta sayısı ise 151'e yükseltilmiştir. Ayrıca maliyetin minimum yapılması amaçlanarak hastanın acil serviste geçirmesi gereken sürenin % 10.81 oranında iyileştirme yapılarak hasta kalış süresinin kısılması sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Kaynakları, Optimizasyon Modeli, Bekleme Süresi, Tedavi edilen Hasta Sayısı, Hasta Kalış Süresi, Kaynak Maliyeti

OPTIMIZING THE NUMBER OF HEALTHCARE RESOURCES: EMERGENCY SERVICE PRACTICE**ABSTRACT**

It is important to employ the resources of healthcare institutions effectively and efficiently in terms of healthcare management. The aim of this study is to improve the service quality of the emergency service (ES) by optimizing the healthcare resources of an emergency department (ED). The effects of healthcare resources on patient waiting time, length of the stay in ED, the number of patients treated, and the resources cost of ES unit were measured in this study. An optimization model has been developed by taking into consideration five different resources of healthcare that are classified as physicians, nurses, officers, examination rooms and triage areas. Since the methodology of the study has more than one objective function, the optimization model has been transformed into a nonlinear model. The objective function is to maximize the number of patients treated together with minimize the patient waiting time, length of stay of a patient and cost of resources in ED. The limits of the healthcare resources used for the study were embedded to the optimization model as the constraints for the four objective functions. According to the results obtained in the study, no external sources of healthcare resources have been added. In fact, it has been realized that the use of some resources is unnecessary in order to meet the goals of four different objective functions. Among the findings, the waiting time of the patients was reduced by 25.60% and the number of patients treated was increased to 151. In addition, with the help of minimizing the cost of resources in ED, and the time required for the patient to undergo an ES was improved by 10.81% and the duration of the patient stay was reduced.

Keywords: Resources of Healthcare, Optimization Model, Waiting Time, Number of Patients Treated, Patient Length of Stay, Resource Cost

HASTANE YÖNETİMİ İÇİN DENEY TASARIMININ UYGULANMASI**YASEMİN AYAZ ATALAN**

Yozgat Bozok Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, Yozgat, Türkiye

ABDULKADİR ATALAN

Bayburt Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, Bayburt, Türkiye

ÖZET

Deney tasarımı, matematiksel denklemler yardımı ile verilerin istatistiksel olarak analiz edilmesi olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde hem üretimde hem hizmet sektöründe kullanılan en önemli kalite aracıdır. Deney tasarımının temel amacı yanıt fonksiyonlarına etki etmesi düşünülen faktörlerin önemlilik derecelerinin belirlenmesidir. Bu çalışmanın amacı deney tasarımı yöntemini sağlık alanında uygulayarak hastane yönetiminde karar verici işlevini yerine getirmektir. Özellikle, sağlık kaynaklarının yönetiminde uzun zaman ve yüksek maliyet gerektiren çalışmalarda minimum maliyetle daha kısa sürede senaryolar üretilerek doğru sonuçlar elde edilebilmektedir. Stratejiler geliştirilerek sağlık sistemlerine ait kaynakların optimum sayısını elde etmek için deney tasarımı tekniğinden yararlanılarak istatistiksel modelleme yapılmıştır. Sağlık sistemleri stokastik bir yapıya sahip oldukları için genellikle matematiksel modellemeler kapalı formüller ile ifade edilmektedir. Açıkça matematiksel olarak modellenemeyen sistemlerde deney tasarımı teknikleri kullanılmalıdır. Bu çalışmada bir örnek vaka çalışması ile sağlık kaynaklarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve yanıt fonksiyonları oluşturularak optimizasyon işlemi yapılmıştır. Faktörlerin hem tekil hem de etkileşimli olarak istatistiksel analizleri yapılmıştır. Deney tasarımı ile oluşturulan 108 senaryo ile hastane yönetimi için hem zaman hem maliyet bakımından maksimum faydanın elde edilmesi sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deney Tasarımı, Hastane Yönetimi, Yanıt Fonksiyonlar, Faktörler, Senaryolar**APPLICATION OF DESIGN OF EXPERIMENT FOR HOSPITAL MANAGEMENT****ABSTRACT**

Design of Experiment (DOE) is defined as statistical analysis of data with the help of mathematical calculations. Nowadays, DOE is the most important quality tool used in both production and service sector. The main purpose of DOE is to establish the degree of importance of the factors that are expected to influence response functions. The aim of this study is to perform the decision-making function of the hospital management by applying the DOE method in the field of healthcare. Especially in the studies that require long time and high cost in the management of healthcare resources, accurate results can be obtained by producing scenarios in a shorter time with minimum cost. Strategies were developed, and statistical modeling was made by using DOE technique to obtain the optimum number of resources belonging to healthcare systems. Because of the fact that healthcare systems have a stochastic structure, mathematical modeling is usually expressed by closed formulas. DOE techniques should be used for systems that cannot be modeled mathematically. In this study, a sample case study was carried out to determine the factors affecting health resources and to generate the response functions. The statistical analysis of the factors was done both individually and interactively. With the 108 scenarios created by the experimental design, maximum benefit was obtained in terms of both time and cost for hospital management.

HASTANE YÖNETİMİ İÇİN DENEY TASARIMININ UYGULANMASI**YASEMİN AYAZ ATALAN**

Yozgat Bozok Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, Yozgat, Türkiye

ABDULKADİR ATALAN

Bayburt Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, Bayburt, Türkiye

ÖZET

Deney tasarımı, matematiksel denklemler yardımı ile verilerin istatistiksel olarak analiz edilmesi olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde hem üretimde hem hizmet sektöründe kullanılan en önemli kalite aracıdır. Deney tasarımının temel amacı yanıt fonksiyonlarına etki etmesi düşünülen faktörlerin önemlilik derecelerinin belirlenmesidir. Bu çalışmanın amacı deney tasarımı yöntemini sağlık alanında uygulayarak hastane yönetiminde karar verici işlevini yerine getirmektir. Özellikle, sağlık kaynaklarının yönetiminde uzun zaman ve yüksek maliyet gerektiren çalışmalarda minimum maliyetle daha kısa sürede senaryolar üretilerek doğru sonuçlar elde edilebilmektedir. Stratejiler geliştirilerek sağlık sistemlerine ait kaynakların optimum sayısını elde etmek için deney tasarımı tekniğinden yararlanılarak istatistiksel modelleme yapılmıştır. Sağlık sistemleri stokastik bir yapıya sahip oldukları için genellikle matematiksel modeller kapalı formüller ile ifade edilmektedir. Açıkça matematiksel olarak modellenemeyen sistemlerde deney tasarımı teknikleri kullanılmalıdır. Bu çalışmada bir örnek vaka çalışması ile sağlık kaynaklarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve yanıt fonksiyonları oluşturularak optimizasyon işlemi yapılmıştır. Faktörlerin hem tekil hem de etkileşimli olarak istatistiksel analizleri yapılmıştır. Deney tasarımı ile oluşturulan 108 senaryo ile hastane yönetimi için hem zaman hem maliyet bakımından maksimum faydanın elde edilmesi sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deney Tasarımı, Hastane Yönetimi, Yanıt Fonksiyonlar, Faktörler, Senaryolar**APPLICATION OF DESIGN OF EXPERIMENT FOR HOSPITAL MANAGEMENT****ABSTRACT**

Design of Experiment (DOE) is defined as statistical analysis of data with the help of mathematical calculations. Nowadays, DOE is the most important quality tool used in both production and service sector. The main purpose of DOE is to establish the degree of importance of the factors that are expected to influence response functions. The aim of this study is to perform the decision-making function of the hospital management by applying the DOE method in the field of healthcare. Especially in the studies that require long time and high cost in the management of healthcare resources, accurate results can be obtained by producing scenarios in a shorter time with minimum cost. Strategies were developed, and statistical modeling was made by using DOE technique to obtain the optimum number of resources belonging to healthcare systems. Because of the fact that healthcare systems have a stochastic structure, mathematical modeling is usually expressed by closed formulas. DOE techniques should be used for systems that cannot be modeled mathematically. In this study, a sample case study was carried out to determine the factors affecting health resources and to generate the response functions. The statistical analysis of the factors was done both individually and interactively. With the 108 scenarios created by the experimental design, maximum benefit was obtained in terms of both time and cost for hospital management.

**ANNE SÜTÜNDEKİ MİNİ MUCİZELERİN (miRNA) BEBEK SAĞLIĞI İÇİN ÖNEMİ
THE IMPORTANCE OF MINI MIRACLES IN BREAST MILK (miRNA) FOR BABY HEALTH****GÜLÇİN NACAR**

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

SERMİN TİMUR TAŞHAN

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

ÖZET

Amaç: Araştırma, anne sütünde bulunan küçük RNA ların (miRNA) bebek sağlığı için önemi ile ilgili mevcut literatürü derlemek amacıyla planlanmıştır.

Anne sütünün bebeğin fizyolojik ve psikolojik gelişimi için en değerli besin olduğu bilinmektedir. Anne sütü bebeğin beyin gelişimi, barsak mikrobiyotasının şekillenmesi, besin emilimini kolaylaştırma, adaptif ve doğal immün cevapların oluşturulmasında hayati rol oynamaktadır. Anne sütü ayrıca, bebek ölümlerini, obezite ve tip 2 diyabet riskini de azaltabilmektedir. Anne sütünde mineraller, hormonlar, immün hücreler (örneğin, lökositler ve makrofajlar), spesifik proteinler (örneğin immünoglobülinler, sitokinler, defensinler ve laktoferrin) gibi birçok komponentin bulunduğu bilinmektedir. Ancak anne sütünün bu mucizevi değerinin nereden kaynaklandığı tam olarak bilinmemektedir. Son yıllarda anne sütünde miRNA adı verilen biyoaktif komponentlerin bulunduğu anlaşılmıştır. miRNA tek iplikli küçük RNA lardır. miRNA anne sütünün yanı sıra kan, idrar, tükürük, gözyaşı gibi vücut sıvılarında da bulunmaktadır. miRNA lar metabolik işlevler, immün cevap oluşturma, hormon üretimi, hücre proliferasyonu gibi hayati biyolojik işlevleri kontrol eder. Anne sütünde meme dokusundan köken alan miRNA lar bulunmaktadır. Yapılan çalışmalar anne sütünde bebeğin farklı gelişim aşamalarındaki ihtiyaçlarına ve hatta günün farklı zamanlarına özgü miRNA ların bulunduğunu göstermiştir. Ayrıca anne sütünde bulunan miRNA ların türü ve sayısının annenin yaşına, ırkına, sağlık durumuna, yaşam tarzına, hatta bebeğin doğum haftasına özgü olduğu bilinmektedir. Anne sütü ile bebeğe geçen miRNA lar bebeğin gelişiminde, infeksiyonlara karşı korunmasında ve metabolik işlevlerin programlanmasında kritik öneme sahiptir.

Anahtar kelimeler: Anne sütü, bebek sağlığı, miRNA

ABSTRACT

Objective: The study was designed to compile the current literature on the importance of small RNAs (miRNAs) found in breast milk for baby health.

It is known that breast milk is the most valuable nutrient for the physiological and psychological development of the baby. Breast milk plays a vital role in the development of the baby's brain, shaping the intestinal microbiota, facilitating the absorption of nutrients, and creating adaptive and natural immune responses. Breast milk can also reduce infant mortality, obesity and type 2 diabetes. It is known that many components such as minerals, hormones, immune cells (eg, leukocytes and macrophages), specific proteins (eg, immunoglobulins, cytokines, defensins and lactoferrin) are found in breast milk. However, it is not known exactly where this miraculous value of breast milk originates. In recent years, bioactive components called miRNA have been found in breast milk. miRNA is a single-stranded small RNA. miRNA is found in body fluids such as blood, urine, saliva, tears, as well as breast milk. miRNAs control vital biological functions such as metabolic functions, immune response generation, hormone production, cell proliferation. There are miRNAs originating from breast tissue in breast milk. Studies have shown that there are miRNAs that are specific to the needs of the baby in different stages of development and even to different times of the day in breast milk. In addition, the type and number of miRNAs found in breast milk are known to be specific to the age, race, health status, lifestyle, or even the baby's birth week. The miRNAs that are passed on to the baby by breast milk are critical in the development of the baby, protection against infections and in the programming of metabolic functions.

Key words: Baby health, breast milk, miRNA

**BUZ DAĞININ GÖRÜNMEYEN YÜZÜ: KURTARILMIŞ ANNE ÖLÜMÜ (NEAR MISS)
THE OTHER FACE OF ICEBERG: RESCUE MOTHER DEATH (NEAR MISS)****GÜLÇİN NACAR**

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

SERMİN TİMUR TAŞHAN

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

ÖZET

Amaç: Araştırmada gebelik, doğum ve doğum sonu süreçte hayatı tehdit eden komplikasyonlar yaşayan ve şans eseri ya da iyi bir bakım ile hayatta kalan kurtarılmış anne ölümleri (Near Miss) ile ilgili mevcut literatürü derlemek amaçlanmıştır.

Kurtarılmış anne ölümü; Kadınlarda gebelik, doğum ve doğum sonrası 42 gün içerisinde ortaya çıkan, gebelikle ilişkili komplikasyonlara bağlı ölümden dönme durumlarıdır. DSÖ'ye göre bir kadın gebelik, doğum ve sonrasındaki 42 gün içerisinde, kardiyovasküler, respiratuar, renal, koagülasyon, hepatik, genitoüriner, nörolojik sistem bozukluklarına ait yaşamı tehdit eden durumlardan en az biri ile karşılaştığı zaman; Near Miss olarak kabul edilmektedir. Son yıllarda obezite, hipertansiyon, diyabet ve anormal plasenta yerleşimi prevalansındaki artış anne ölümü, kurtarılmış anne ölümü ve ciddi morbidite oranlarını yükseltmiştir. Ayrıca uluslararası kabul gören standart doğum sonu bakım ilkelerinin bulunmaması bu oranların yükselmesine katkı sağlamıştır. Doğum sonu süreçte dikkatin yenidoğan bakımı ve sağlığına yönelmesi de anne ölüm ve hastalık oranlarını yükselten bir diğer faktördür. Dünya Sağlık Örgütü hayatı tehdit eden komplikasyon oranının 1000 doğumda 7 olması gerektiğini belirtmektedir. Ancak çalışmalar özellikle gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde oranların çok daha yüksek olduğunu göstermektedir. Near Miss oranları 1000 canlı doğumda Suriye' de 32.9 (2010), Hindistan' da 17.8 (2013), Tanzanya' da 23.6 (2013), Nigerya' da 15.8 (2015)' dir. Buna karşın Avrupa ülkelerinde near miss oranları 0.79-1.20 (2004-2011) arasındadır. Ülkemizde ise near miss oranlarına ait bir kayıt bulunmamaktadır.

Sonuç olarak anne ölüm oranlarının azaltılabilmesi için Near Miss çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Dünya Sağlık örgütünün hazırlamış olduğu bir tanımlama ölçeği bulunmaktadır. Bu ölçeğin kullanımı ile anne ölümlerinde buz dağının diğer yüzü olan near miss vakaları tespit edilebilir. Ayrıca maternal mortalite ve morbidite nedenleri ortaya konabilir. Near miss vakaların da kalan sekeller de tespit edilerek yaşam kalitesinin artırılması sağlanabilir ve bakımın kalitesi artırılabilir.

Anahtar kelimeler: Anne ölümü, kurtarılmış anne ölümü, Near miss

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to compile the current literature about the survivors' survivors who survived the life-threatening complications of pregnancy, labor and postpartum period.

Rescued maternal death; Pregnancy, birth and postnatal women in 42 days after pregnancy, due to pregnancy-related complications due to the return of death. DSÖ'ye göre bir kadın gebelik, doğum ve sonrasındaki 42 gün içerisinde, kardiyovasküler, respiratuar, renal, koagülasyon, hepatik, genitoüriner, nörolojik sistem bozukluklarına ait yaşamı tehdit eden durumlardan en az biri ile karşılaştığı zaman; Near Miss olarak kabul edilmektedir. In recent years, the prevalence of obesity, hypertension, diabetes and abnormal placenta placement increased maternal mortality, salvaged maternal mortality and serious morbidity rates. In addition, the lack of internationally accepted standard postpartum care principles has contributed to the increase of these rates. Pay attention to newborn care and health in the postpartum period is another factor that increases maternal mortality and morbidity rates. The World Health Organization states that the life-threatening complication rate should be 7 per 1000 births. Near Miss rates are 32.9 (2010) in Syria, 17.8 (2013) in India, 23.6 (2013) in Tanzania, 15.8 (2015) in Nigeria. However, the rates of near miss in European countries are between 0.79-1.20 (2004-2011). In our country, there is no record of near miss rates.

As a result, Near Miss studies should be done in order to decrease maternal mortality rates. There is an identification scale prepared by the World Health Organization. With the use of this scale, in cases of maternal mortality, near miss cases can be detected. Maternal mortality and morbidity can also be explained. It is possible to increase the quality of life and to increase the quality of care by determining the remaining sequels in near miss cases.

Key words: Maternal death, liberated maternal death, Near miss

ORTA YAŞ KADINLARDA KONSEPSİYON VE KONTRASEPSİYON**GÜLÇİN NACAR**

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

SERMİN TİMUR TAŞHAN

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

MİNE BEKAR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü

ÖZET

Amaç: Araştırma, orta yaş döneminde kadınların konsepsiyonda yaşamış olduğu zorluklar ve kontrasepsiyon seçeneklerine ilişkin mevcut literatürü derlemek amacıyla planlanmıştır.

Son yıllarda kadınların eğitim düzeyinin yükselmesi ve aktif çalışma yaşamına dahil olmasıyla tüm dünyada ilk anne olma yaşı yükselmeye başlamıştır. Ülkemizde TÜİK 2017 verilerine göre doğurganlık hızı 25 yaş ve üzerine yükselmiştir. Amerika’ da da benzer olarak 1970’ de 21.4 olan ortalama ilk doğum yaşı, 2000’ de 24.9’ a, 2014’ de 26.3’ e yükselmiştir. Ayrıca 40-44 yaş grubundaki doğurganlık hızının artış gösterdiği de görülmektedir. Çocuk sahibi olmanın orta yaşa ertelenmesiyle, doğal fizyolojik süreç içinde fertilitenin azalması çiftlerin olumsuzluklar yaşamasına neden olabilecektir. Yaşın ilerlemesiyle anovulatuvar siklusların sayısının artması, foliküler fazın kısalması, folikogenezisin azalmasıyla fekundabilitede düşme meydana gelir. Kırklı yaşlarda tek siklusa gebe kalma oranı dramatik bir düşüş göstermektedir. Fekundabilite şansı ileri yaşlarda artan fetal kayıp oranlarının yükselmesiyle daha da azalmaktadır. TNSA 2013 verilerine göre 25-29 yaş grubunda gebelik kaybı 3.9 iken, 40-44 yaş aralığında 19.9’ a yükselmektedir. Yaşın ilerlemesiyle doğurganlık hızının azalmasına karşın gebe kalmak istemeyen orta yaş dönemindeki kadınların uygun bir kontraseptif yöntem kullanması gerekir. 45-49 yaş grubundaki kadınların üçte birinin herhangi bir gebeliği önleyici yöntem kullanmadığı düşünüldüğünde bu yaş grubunda istenmeyen gebeliklerin oranının artması da şaşırtıcı değildir. Amerika Obstetri ve Jinekoloji Derneği istenmeyen gebeliklerin önlenmesi için kadınların 50-55 yaşına kadar kontraseptif yöntem kullanması gerektiğini belirtmektedir. Kadın diyabet, hipertansiyon, kalp damar hastalıkları gibi kronik bir hastalığa sahipse orta yaşta istenmeyen gebelikler ciddi komplikasyonlar doğurabilmektedir. Hatta kadının ölümüne neden olabilmektedir. Yaşın ilerlemesiyle gebelik komplikasyonu deneyimleme riski de artmaktadır. Gestasyonel diyabet, sezaryen doğum, gebelikteki hipertansif durumlar yaşın ilerlemesiyle artış göstermektedir. Ayrıca yaşın ilerlemesiyle artan kronik hastalıklar kadının kullanabileceği kontraseptif yöntemleri de sınırlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Konsepsiyon, Kontrasepsiyon, Orta Yaş

CONTRACEPTION AND CONCEPTION IN MIDDLE AGE WOMEN**ABSTRACT**

Objective: The study was planned to compile the current literature about the difficulties and contraception options of women in the concept of middle age.

In recent years, with the increase in the level of education of women and their inclusion in the active working life, the age of becoming the first mother has started to rise. According to TÜİK (Turkish Statistical Institute) 2017 data, fertility rate increased to 25 years and above. Similarly, in the United States, the average age at first birth was 21.4 years in 1970, from 24.9 in 2000 to 26.3 in 2014. In addition, it is seen that the fertility rate in the 40-44 age group has increased. With the postponement of having a child in the middle age, the decrease in fertility in the natural physiological process may cause the couples to experience negativity. As the age increases, the number of anovulatory cycles increases, follicular phase shortening and folliculogenesis decrease, and fecundity decreases. The rate of conception in a single cycle in the 40 s

shows a dramatic decline. The chance of fecundity decreases with increasing fetal loss rates in older ages. According to the data of TNSA (Turkey Demographic and Health Survey) 2013, the pregnancy loss in the 25-29 age group increases from 3.9 to 19.9 in the 40-44 age range. Women who are in the middle age who do not want to get pregnant should use an appropriate contraceptive method despite the decrease in the fertility rate with the advance of age. Considering that one third of women in the 45-49 age group do not use any contraceptive methods, it is not surprising that the rate of unwanted pregnancies increases in this age group. The American Society for Obstetrics and Gynecology states that women should use a contraceptive method to prevent unwanted pregnancies until the age of 50-55. If the woman has a chronic disease such as diabetes, hypertension and cardiovascular diseases, undesirable pregnancies in the middle age may cause serious complications. It can even cause the woman's death. The risk of experiencing pregnancy complications increases with age. Gestational diabetes, cesarean delivery, hypertensive conditions in pregnancy increase with age. In addition, chronic diseases, which increase with age, limit the contraceptive methods that women can use.

Keywords: Conception, Contraception, Middle Age

BOŞANMANIN ACIMASIZ SONUCU: EBEVEYN YABANCILAŞTIRMA SENDROMU**GÜLÇİN NACAR**

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

SERMİN TİMUR TAŞHAN

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

MİNE BEKAR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı, boşanma aşamasında karşılaşılan az bilinen bir durum olan ebeveyn yabancılaştırma sendromu ile ilgili mevcut literatürü derlemektir.

Boşanma çiftlerin duygusal tatmin, bireysel ihtiyaçların karşılanması ve destek kaynağı bulma amacıyla oluşturdukları aile bağının sonlandırılmasıdır. TÜİK boşanma istatistiklerine göre 2017 yılı evlilik sayısı 569 bin 459 iken boşanan çift sayısı 128 bin 411’ dir. Boşanma şüphesiz çiftler için yıpratıcı bir süreçtir. Hele de çiftin çocukları varsa durum daha karmaşık ve travmatik hale gelebilmektedir. Çocukların hangi ebeveynde kalacağı, nafaka vb. sorunlar hemen hemen her boşanmada karşılaşılan sorunlardır. Boşanma sürecinde çiftlerden biri veya ikisi bilinçli ya da istemeden problemleri çocuklar üzerinden çözmeye çalışabilmektedir. Bazen bu daha ciddi boyutlara ulaşabilmektedir. Son yıllarda tanınmaya başlanmış olan ebeveyn yabancılaştırma sendromu hem ebeveyn hem de çocuklar için çok yıpratıcı olabilmektedir. Ebeveyn yabancılaştırma sendromu; çocuğun anne veya babası tarafından diğer ebeveyne karşı bilinçli ve programlı bir şekilde yabancılaştırılması (düşmanlaştırılması). Yabancılaştıran ebeveyn diğer ebeveyni istismar, şiddet, cinsel taciz ile suçlayabilmektedir. Yapılan araştırmalar boşanan çiftlerin çocuklarının %10-15’ nde ebeveyn yabancılaştırma olduğunu göstermiştir. Boşanmalarda cinsel istismar iddiası söz konusu ise psikolojik taramada ebeveyn yabancılaştırma sendromu göz önüne alınmalıdır. İstismara uğradığını ifade edemeyen çocuk yabancılaştırılan ebeveynden uzaklaştırılır. Bazen de boşanma vakaları gerçek bir istismarın ortaya çıkmasını da sağlayabilir. Bu nedenle dikkatli bir veri toplama sürecinin olması hayati öneme sahiptir.

Anahtar kelimeler: Çocuk, boşanma, ebeveyn yabancılaştırma sendromu

CRUEL RESULT OF DİVORSE: PARENTAL ALIENATION SYNDROME**ABSTRACT**

Objective: The aim of the study was to review the current literature on parental alienation syndrome, which is a little known in the divorce phase.

Divorce is the termination of the family bond that couples create in order to find emotional satisfaction, individual needs and support. According to TÜİK (Turkish Statistical Institute) divorce statistics, the number of marriages in 2017 is 569 thousand 459 while the number of divorced couples is 128 thousand 411. Especially if the couple has children, the situation can become more complicated and traumatic. Children will stay in which parents, alimony and so on are problems encountered in almost every divorce. In the process of divorce, one or two of the couples may consciously or unintentionally try to solve the problems through children. Sometimes this can reach more serious dimensions. Parental alienation syndrome, which has been recognized in recent years, can be very corrosive for both parents and children. Parental alienation syndrome; a child's conscious and programmed alienation of the child by a parent to other parent. The alienating parent can accuse the other parent of abuse, violence and sexual harassment. Studies have shown that parental alienation in 10-15% of children of divorced couples. In case of allegations of sexual abuse in divorce, parental alienation syndrome should be considered in psychological screening. The child who cannot express abuse is removed from the alienated parents. Sometimes divorce cases can also lead to a real abuse. It is therefore vital to have a careful data collection process.

Keywords: Child, divorce, Parental Alienation Syndrome

**BİPOLAR KALÇA HEMİARTROPLATİ SONRASI GELİŞEN ASETABULER
PROTRÜZYONA PROTEZ BAŞ ÇAPININ ETKİSİ****FAHRI EMRE**MD, Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi , Ankara, Türkiye
Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği**YUSUF ERDEM**MD, Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi , Ankara, Türkiye
Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği,**ERKAN SABRI ERTAS**MD, Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi , Ankara, Türkiye
Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği,**ÖZET****Amaç**

Bu çalışmanın amacı, femur boyun ve intertrokanterik kırıklardan sonra bipolar kalça hemiarthroplastisi uygulanan yaşlı hastalarda kullanılan küçük boyuttaki protez başın asetabulum protrüzyonuna etkisini araştırmaktır.

Metod

Bipolar hemiarthroplastisi uygulanan 120 hasta retrospektif olarak değerlendirildi. Ortalama yaş 76,2 (68-89) dir. Ortalama takip süresi 63,6 ay (52-82) dir. 101 hastaya çıkarılan femur başı ile aynı boyutta , 19 hastaya küçük boyutta protez baş kullanıldı. Asetabular dejenerasyon hastanın takiplerinde standart anteroposterior pelvis grafisi ve Harris Hip Score ile değerlendirildi.

Bulgu

Son kontrollerindeki ortalama Harris Hip Score 78 ± 4.6 , ve ekstremitte eşitsizliği 0.5 ± 0.3 cm dir. Asetabular kırıkta ortalama dejenerasyon, tüm hastalarda $0,6 \pm 0,03$ mm / yıl, küçük baş kullanılan hastalarda $1,45 \pm 0,09$ mm / yıl ve asetabular protez protrüzyonu gelişen hastalarda $2,94 \pm 0,21$ mm / yıl idi. Ameliyat sonrası ortalama 1.7 $\pm$ 0.2 yıl sonra 7 hastada asetabulum protrüzyonu oluştu, bunlardan beşi asetabular cage ile revize edildi, diğerleri jumbo cup ile revize edildi.

Sonuç

Çalışma sonucumuz, aynı büyüklükteki femur başlarının bipolar kalça hemiarthroplastisinde kullanımının daha güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada asetabular protrüzyon oranı düşünüldüğünde küçük boyutlu femur başı implantasyonu önerilmemektedir ve belirtildiği gibi ciddi komplikasyonlara neden olabilir.

**THE EFFECT OF PROSTHETIC HEAD DIAMETER ON PROTRUSIO ACETABULI AFTER
BİPOLAR HİP HEMİARTHROPLASTY****ABSTRACT****Background**

The aim of this study was to investigate the effect of undersized prosthetic heads on protrusio acetabuli in elderly patients who had bipolar hip hemiarthroplasty after femoral neck and intertrochanteric fractures.

Methods

The retrospective study included a total of 120 patients with a mean age of 76.2 years (range, 68-89 years) who underwent bipolar hip hemiarthroplasty. The mean follow-up period was 63.6 months (range, 52-82 months). Same diameter femoral heads were implanted in 101 hips, while smaller sizes were used in 19 hips. Acetabular cartilage degeneration was followed by standart anteroposterior pelvis radiographs and Harris Hip Score were assessed after surgery and during follow-ups.

Results

The mean HHS and LLD was 78 ± 4.6 and 0.5 ± 0.3 cm at final follow-up, respectively. The mean degeneration of the acetabular cartilage was $0,6 \pm 0.03$ mm/year in whole patients, 1.45 ± 0.09

mm/year in patients with smaller cups and 2.94 ± 0.21 mm/year in patients with acetabular prosthesis protrusion. There were 7 protrusion at a mean of 1.7 ± 0.2 years postoperatively, five of which were revised with acetabular cages, while remaining was revised with jumbo cups.

Conclusions

Our study results suggest that the use of native size femoral heads is safer and reliable in bipolar hip hemiarthroplasty. When considering the acetabular cup protrusio rate in this study small size femoral head implantation is not recommended and may cause devastating complication as mentioned.

DİSTAL RADIUS KIRIKLARI CERRAHİ TEDAVİ SONUÇLARIMIZ**FAHRİ EMRE**MD, Gulhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara, Turkey
Ortopedi ve Travmatoloji kliniği**GİRİŞ:**

Distal radius kırıkları üst ekstremitenin en sık görülen kırıkları arasındadır. Bu tür kırıklar yaşam kalitesini etkilemektedir. Tedavisinde genellikle konservatif yöntemler kullanılsa da son zamanlarda yeni cerrahi teknikler de kullanılmaktadır

AMAÇ:

Bizim bu çalışmadaki amacımız radius distal uç kırıklarında açık redüksiyon ve plak vida ile fiksasyon yöntemi sonuçlarımızı değerlendirmek ve tedavi edilen hastaların erken hareketle birlikte eklem hareket açıklıklarını değerlendirmek.

YÖNTEM:

2014 – 2017 yılları arasında cerrahi olarak tedavi ettiğimiz toplam 69 hastadan kontrollere gelen 60 hasta klinik ve radyolojik olarak değerlendirildi. 9 hasta kontrollere gelmediğinden dolayı çalışmaya dahil edilmedi. 18 yaş üzeri hastalar ve en az 1 yıl kontrole gelen hastalar dahil edildi. Hasta yaş aralığı 20-72 dir. Hastaların ortama yaşı 48 ve bu hastaların 24 'ünü (% 40) kadın hastalar oluşturdu. Ortalama takip süresi 51 aydır. Hastalara ameliyat sonrası 15 gün kısa kol atel uygulandı. 15 gün sonra sütürler alınarak el bilek egzersizleri başlandı.

SONUÇ

Hastalar muayeneye kontrole geldiğinde mayo el bilek skoru ile klinik olarak değerlendirildi. Hastaların ilk 15. gün mayo el bilek skorlaması ortalama 30 , ikinci kontrollerinde ortalama 45 , üçüncü kontrollerinde 65 ve son kontrollerinde ortalama 80 di.

TARTIŞMA

Konservatif takip edilen distal radius kırıklarında uzun süre eklem immobilizasyonu nedeni ile eklem hareket açıklıkları kısıtlanmaktadır. Cerrahi tedavi edilen distal radius kırıklarında erken dönemde rehabilitasyon başlanıldığından dolayı eklem hareket açıklığı daha az etkilenmektedir. Daha geniş kapsamlı ve daha fazla hasta grubu ile çalışma yapmaya ihtiyaç vardır.

RESULTS OF SURGICALLY TREATED DISTAL RADIUS FRACTURES**Introduction**

Distal radius fractures are one of the most common fractures of the upper extremity. Such fractures affect quality of life. Although conservative methods are generally used in the treatment, new surgical techniques have been used recently

Aim

Our aim in this study is to evaluate the results of the open reduction and plate screw fixation method in the distal radius fractures and to evaluate the range of motion of the patients with early movement.

Method

Sixty patients who underwent surgery between 2014 and 2017 were evaluated clinically and radiologically. 9 patients were not included in the study because of loss to follow up. Patients over 18 years and at least 1 year of follow up were included. The patient age range is 20-72. The mean age of the patients was 48 and 24 (40%) of these patients were female. The mean follow-up period was 51 months. Short arm splints were applied to the patients for 15 days after the operation. 15 days later, sutures were removed and hand-wrist exercises were started.

Result

The patients were evaluated clinically with Mayo Wrist Score. On the 15th day of the patients, Mayo Wrist Score was 30 on average, 45 on the second follow up examination, 65 on the third, and 80 on the last follow up.

Discussion

Patients who treated conservatively, wrist joint range of motions are restricted due to long term joint immobilization. Surgical treatment of distal radius fractures allow early rehabilitation, providing increased range of motion. More comprehensive studies with a large number of patients are needed.

TEMPOROMANDİBULAR EKLEM DİSFONKSİYONU NEDENİ İLE KLİNİĞİMİZE BAŞVURAN HASTALARIN RETROSPEKTİF OLARAK İNCELENMESİ**DR. ÖĞRETİM ÜYESİ GÜNAY YAPICI YAVUZ**

Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı

ÖZET

Amaç: Bu incelemenin amacı temporomandibular eklem disfonksiyon şikâyeti ile kliniğimize başvuran hastaları yaş, cinsiyet, semptom ve disfonksiyonun türü açısından değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem: Mevcut incelemeye Ekim 2018-Mart 2019 tarihleri arasında Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Hastalıkları Cerrahisi Anabilim Dalına temporomandibular eklem disfonksiyon şikâyeti ile başvuran ve klinik muayenesinde bu disfonksiyonu doğrulanan hastalar dahil edildi.

Bulgular: Bizim sonuçlarımıza göre temporomandibular disfonksiyon şikâyeti ile kliniğimize başvuran hastaların büyük çoğunluğu kadındı ve 5-36 yaş arasındaki bireylerden oluşmaktaydı. En belirgin semptom ağrı idi. Bunu sırasıyla mandibular fonksiyonlardaki değişiklikler ve eklem sesleri takip etti. Hastaların büyük çoğunluğu disk deplasmanı ve çiğneme kas problemleri nedeniyle kliniğimize müracaat etmişlerdi.

Sonuç: Çalışmamızda temporomandibular disfonksiyonun büyük çoğunluğu genç ve yetişkin kadınlarda ortaya çıkan disk deplasmanları ve çiğneme kas problemleri olarak gözükülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Temporomandibular eklem disfonksiyonu, kas problemleri, disk deplasmanı

RETROSPECTIVE INVESTIGATION OF PATIENTS WHO APPLY TO OUR CLINIC FOR THE TEMPOROMANDIBULAR JOINT DYSFUNCTION**ABSTRACT**

Purpose: The aim of this study is to evaluate, according to your old, sex, symptom and type of dysfunction, the patients who have suffered temporomandibular joint dysfunction syndrome and were admitted our clinic.

Materials and methods: Patients who were admitted to Department of Oral and Maxillofacial Surgery of Dentistry Faculty of Adıyaman University with temporomandibular joint dysfunction complaint and had the diagnosis of this disease in same department between October 2018 and March 2019 were included in our study.

Results: The most of patients who have suffered temporomandibular joint dysfunction syndrome were female and between 5 and 36 years of age. The primary symptom was pain and the following symptoms were mandibular function and sound of joint in all patients, respectively. Addition to, the most of patients of our study had admitted in our clinic because of disc displacement and chewing muscular problems.

Conclusion: Our findings show that temporomandibular joint dysfunction syndrome is appeared in young and adult female who have disc displacement and chewing muscular problems.

Key Words: Temporomandibular joint dysfunction, muscular problems, disc displacement

**MİKROBİYAL KONDROİTİN SÜLFATIN *STAPHYLOCOCCUS AUREUS* ÜZERİNE
ANTİMİKROBİYAL ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI****AYSE SEBNEM ERENLER**

İnönü Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü. 44280 Malatya, TÜRKİYE

TUBA ÜNVER

İnönü Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü. 44280 Malatya, TÜRKİYE.

NUSRET AKPOLAT

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi. Tıbbi Patoloji ABD. 44280 Malatya, TÜRKİYE.

RESİT SEVİMLİ

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi. Ortopedi ve Travmatoloji ABD. 44280 Malatya, TÜRKİYE.

BAHAR ÖZASLAN

İnönü Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü. 44280 Malatya, TÜRKİYE.

ÖZET

Kemik iltihabı (Osteomyelit), bir enfeksiyondan dolayı kemik iliği ve çevredeki kemiğin iltihaplanmasıdır. Lokomotor sistemi oluşturan yapılara mikroorganizmaların yerleşerek çoğalmaları sonucu ortaya çıkan enfeksiyon tablosu olan prognoz, mevcut diğer enfeksiyon tiplerinden farklılık göstermektedir. Teşhisin gecikmesi, yada tedavi protokollerinin etkin uygulanamaması hastalarda ömür boyu taşımak durumunda kalabileceği şekillere neden olabileceğinden sadece fiziksel değil psikolojik sorunlara da neden olabilecektir. Gelişen teşhis ve tedavi yöntemlerine rağmen, mikroorganizmaların antibiyotiklere karşı oluşturdıkları direnç çok önemli bir sorun olarak bu hastalığın sürecini negatif etkilemektedir. Kemik ve eklem enfeksiyonlarında en sık rastlanılan mikroorganizmalar olan stafılakoklar yüksek dirençleri ile tedavi sürecini en çok zorlaştıran bakteri grubu olarak tanımlanmaktadır. 20 yıllık bir süreçte Amerika'daki prevalansı %2'den %39. 7'ye kadar çıkmış olması endişe vericidir. Tüm β -laktam antibiyotiklere direnç geliştirdiği gibi non- β laktam gurubundan olan klindamisin, tetrasiklin, trimetoprim- sulfometaksazol ve siprofloksasine karşı da direnç gelişimi söz konusudur. Antibiyotiklere karşı direncin büyük bir süratle artmasının nedenleri arasında geniş spektrumlu antibiyotiklerin gerekli gereksiz yaygın kullanımı, hayvancılık ve çiftlik balıkçılığında kullanılmaları, immün sistem yetersizliği olan hastalarda kullanımlarının olmasını sayabiliriz. Bu nedenlerle antibiyotiklerin yerine alternatif antimikrobiyal ajanların kullanımı büyük önem taşımaktadır. Çalışmamızda, oluşturduğumuz rekombinant bir sistem aracılığı ile ürettiğimiz Mikrobiyal Kondroitin Sülfatın, *Staphylococcus aureus* bakterisi için antimikrobiyal ajan olarak kullanılabilirliği araştırılmıştır. Uygulanan Agar dilüsyon yöntemi ile 1.2 ve 1.8 g/ml aralığındaki Mikrobiyal Kondroitin Sülfatın, *Staphylococcus aureus* bakterisi üzerindeki antimikrobiyal etkinliği kanıtlanmıştır. Çalışmamız Mikrobiyal Kondroitin sülfatın Osteomyelit sürecinde kullanılabilirliğine yönelik bir ön değerlendirme niteliğindedir. Biyouyumlu, non-toksik, güvenli bir biyoteknolojik ürünümüz olan Mikrobiyal Kondroitin Sülfatın Osteomyelit tedavisinde etkin rol alması, günümüzde toplum sağlığı açısından önemli bir tehdit haline gelen antibiyotiğe dirençlilik konusunda, alternatif olabilme potansiyeli taşımaktadır.

**INVESTIGATION OF THE ANTIMICROBIAL EFFECT OF MICROBIAL CHONDROITIN
SULFATE
ON *STAPHYLOCOCCUS AUREUS*****ABSTRACT**

Bone inflammation (Osteomyelitis) is an inflammation of the bone marrow and surrounding bone due to an infection. Prognosis as a result of the spread of microorganisms to the structures constituting the locomotor system is different from the other types of infection. Delay in diagnosis, or failure to apply treatment protocols effectively may cause sequelae in patients with which they may have to carry a lifetime of life, and may cause not only physical but also psychological problems. In spite of developing diagnosis and treatment methods, resistance of microorganisms to antibiotics negatively affects the

process of this disease as a very important problem. *Staphylococcus*, which is the most common microorganism in bone and joint infections, is defined as a group of bacteria that makes the treatment process more difficult with high resistance. The prevalence in the United States for 20 years is 2% to 39%. It is worrying that it is up to 7. As it develops resistance to all β -lactam antibiotics, resistance to clindamycin, tetracycline, trimethoprim-sulfamethoxazole and ciprofloxacin are also present in the non- β lactam group. Among the reasons for the rapid increase of resistance to antibiotics are the unnecessary widespread use of broad-spectrum antibiotics, their use in livestock and farm fishery, and their use in patients with immune system insufficiency. For this reason, the use of alternative antimicrobial agents instead of antibiotics is of great importance. In our study, the usability of microbial chondroitin sulphate, which we produce by means of a recombinant system, as an antimicrobial agent for *Staphylococcus aureus* bacteria was investigated. With the applied Agar dilution method, the antimicrobial activity of the microbial chondroitin sulphate in the range of 1.2 and 1.8 g / ml has been demonstrated on the *Staphylococcus aureus* bacteria. Our study is a preliminary assessment of the usability of microbial chondroitin sulfate in osteomyelitis process. Our biocompatible, non-toxic, safe biotechnological product, Microbial Chondroitin Sulfate, has an active role in the treatment of osteomyelitis and has the potential to be an alternative to antibiotic resistance, which is a significant threat to public health.

**ENDOMETRİUM KARSİNOMLU HASTALARDA SERUM LİPİD PROFİLLERİNİN
RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ****DR. ÖĞR. GÖR. DÜRIYE ÖZTÜRK**

Afyon Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkoloji AD

ÖZET

Endometrium kanseri kadınlarda 4. sıklıkta görülen jinekolojik kanserdir. Kanserlerde ölümün 8. sıradadır. Genelde postmenapozal kadınlarda, infertilitede, nulliparitede, HT, DM bunun yanımda hiperlipidemi sebep olur. Bu çalışmada bizde endometrium kanserli hastalarda lipid profillerinin retrospektif olarak değerlendirdik.

Kliniğimize başvuran 2010-2018 yılları arasında endometrium karsinom tanısı almış 150 hasta değerlendirmeye alındı. Bu hastalardan 100 hastanın tanı öncesi ve sonrası lipid profillerine ulaşıldı. Hastaların yaş ortalaması 62(40-90), %82 postmenapozal, %18 premenapozal BMI ortalama 31 (17-53) arası genelde obez hasta ve hiperkolesterolemi için %13 hasta ilaç kullanmaktaydı. Hastaların tanı öncesi ve sonrası LDL, HDL, trigliserid, total kolesterol düzeyleri kaydedildi. Yapılan analizlerde lipid profili ile sağkalım arasında bir ilişki bulunamadı.

Anahtar Kelimeler:BMI, HDL, LDL, Total kolesterol, trigliserid**RETROSPECTIVE EVALUATION OF SERUM LIPID PROFILES IN PATIENTS WITH
ENDOMETRIUM CARCINOMA****ABSTRACT**

Endometrial cancer is the most common gynecological cancer in women. In general, postmenopausal women, obesity, infertility, nulliparity, HT, DM, hyperlipidemia is caused.

In this study, we retrospectively evaluated lipid profiles in patients with endometrium cancer.

A total of 150 patients with endometrial carcinoma admitted to our clinic between 2010-2018 were included in the study. Lipid profiles of 100 patients were obtained before and after diagnosis. The mean age of the patients was 62 (40-90), 82% postmenopausal, 18% premenopausal BMI was 31 (17-53) average and 31% (17-53) had obese patients and 13% patients had hypercholesterolemia. LDL, HDL, triglyceride and total cholesterol levels were recorded before and after the diagnosis. No correlation was found between lipid profile and survival.

Keywords: BMI, HDL, LDL, Total cholesterol, triglycerides

ÇOCUK HASTALARIN PES PLANUS DEFORMİTESİNDE CERRAHİ TEDAVİ SONUÇLARIMIZ

ÇAĞRI NEYİŞCİ

Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı Başkanlığı, Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara, Türkiye

YUSUF ERDEM

Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı Başkanlığı, Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, subtalar eklem arthroereisisi ve gastrocnemius kasının uzatılması ile tedavi edilen, semptomatik, fleksible pes planusu olan 10 çocuğun 20 ayağının, klinik ve radyolojik sonuçlarını bildirmektir.

Materyal ve Metot: Kliniğimizde Ağustos 2016 - Aralık 2018 tarihleri arasında toplam 10 çocuğun 20 ayağı (9-14 yaş aralığında, 5 erkek ve 5 kız çocuk hasta) pes planusa bağlı ayak ağrısı nedeni ile cerrahi yapılarak tedavi edildi. Cerrahi tedavide eşzamanlı olarak bilateral gastrocnemius kas uzatma ve subtalar eklem arthroeresisi uygulandı. Kalkaneal zemin açısı ve Meary'nin talus birinci metatars açıları ölçülerek radyolojik değerlendirme ve hastanın ağrı durumuna göre klinik değerlendirme yapıldı.

Bulgular: Ortalama kalkaneal zemin açısı ameliyat öncesi $8^{\circ} \pm 0.93^{\circ}$ 'den, ameliyat sonrası $16.5^{\circ} \pm 1.14^{\circ}$ 'ye yükseldi ve ortalama Meary'nin talus birinci metatars açısı ameliyat öncesi $7.5^{\circ} \pm 1.14^{\circ}$ 'den, ameliyat sonrası $0.5^{\circ} \pm 0.51^{\circ}$ 'ye düştü. Klinik değerlendirme, 9 hastanın ağrılı ayaklarının olduğunu, 1 hastanın ise implant yerleştirildiğinden beri rahatsızlık duyduğunu ortaya koydu.

Sonuç: Eş zamanlı olarak gastrocnemius kasının uzatılması ile subtalar eklem arthroeresisi, ağrısız ayaklar sağlar ve semptomatik fleksible pes planusu olan pediatrik hastalar için etkili, basit ve güvenli bir çözüm gibi görünmektedir.

Anahtar kelimeler: Pes planus; pediatrik; subtalar eklem; arthroeresis; gastrocnemius uzatma

SURGICAL TREATMENT RESULTS OF FLATFOOT DEFORMITY IN CHILDREN

ABSTRACT

Objectives: The aim of this study was to report the clinical and radiological results of 10 children's 20 feet with symptomatic flexible flat foot, who were treated with gastrocnemius lengthening with arthroereisis of subtalar joint.

Methods: A total of 10 children's 20 feet (5 boys and 5 girls between 9-14 years old) with painful feet due to the flatfoot were treated in our clinic between August 2016 and December 2018. Bilateral gastrocnemius lengthening and arthroereisis of subtalar joint was performed simultaneously. Radiological evaluation was performed by measuring calcaneal pitch angle and Meary's talus first metatarsal angles and clinical evaluation was made according to the patient's pain status.

Results: The mean calcaneal pitch angle increased from $8^{\circ} \pm 0.93^{\circ}$ preoperatively to $16.5^{\circ} \pm 1.14^{\circ}$ postoperatively, and the mean Meary's talus first metatarsal angle decreased from $7.5^{\circ} \pm 1.14^{\circ}$ preoperatively to $0.5^{\circ} \pm 0.51^{\circ}$ postoperatively. Clinical evaluation revealed that 9 patient had painful feet, while 1 patient had discomfort since the implant had been inserted.

Conclusion: Arthroereisis of subtalar joint with simultaneous gastrocnemius lengthening provides painless feet and seems to be an effective, simple and safe solution for symptomatic flexible flatfoot in pediatric patients.

Keywords: Flatfoot; pediatric; subtalar joint; arthroereisis; gastrocnemius lengthening

LATERAL EPİKONDİLİT TEDAVİSİNDE LOKAL KORTİKOSTEROİD VE OTOLOG KAN ENJEKSİYONUNUN KISA DÖNEM SONUÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**UZM. DR. ENES ULUYARDIMCI**

Develi Hatice-Muammer Kocatürk Devlet Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği, Kayseri, Türkiye

UZM. DR. ŞAHİN ÇEPNİ

Ankara Şehir Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği, Ankara, Türkiye

ÖZET

Amaç: Lateral epikondilit tedavisinde lokal kortikosteroid ve otolog kan enjeksiyonunun kısa dönem sonuçlarını karşılaştırmak.

Gereç ve Yöntem: Lateral epikondilit tedavisi amacıyla 40 mg metilprednizolon asetat ve 1 ml %2 lidokain karışımı uygulanan 23 hasta birinci grup, 2 ml otolog venöz kan ve 1 ml %2 lidokain karışımı uygulanan 21 hasta ikinci grup olarak belirlendi. On üç erkek ve on kadından oluşan birinci grubun yaş ortalaması 43,2±8,2 iken 11 erkek ve on kadından oluşan ikinci grubun yaş ortalaması 42,6±7,8 idi. Hastalar enjeksiyon öncesi, enjeksiyondan iki hafta sonra ve iki ay sonra Görsel Ağrı Skalası (VAS) skoru (0= hiç ağrı yok, 10= en şiddetli ağrı), Hasta Bazlı Önkol Değerlendirme Anketi (HBÖDA) (0'dan 100'e doğru ağrı ve fonksiyonel kayıp artar) ve Nirschl evreleme sistemi (1= egzersizle hafif ağrı, 7= uykuyu bozan istirahatatta dahi sürekli ağrı) ile değerlendirildi.

Bulgular: Birinci grupta enjeksiyon öncesi VAS, HBÖDA ve Nirschl sonuçları sırasıyla 7,2±1,4, 63,6±15,2 ve 5,1±1,2 iken ikinci grupta 7,4±1,5, 65,7±16,1 ve 5,3±1,1 olarak bulundu ve iki grup arasında istatistiksel anlamlı farklılık gözlenmedi (p=0,480, 0,552, 0,358). İkinci haftada bu değerler birinci grupta sırasıyla 2,2±1,0, 24,3±10,4 ve 1,4±0,7 iken ikinci grupta 4,5±1,8, 45,2±13,4 ve 2,1±1,1 idi ve birinci grupta anlamlı olarak daha düşük bulundu (p<0,05). İkinci ayda ise aynı değerler birinci grupta sırasıyla 3,9±1,4, 40,4±11,8 ve 1,9±1,0 iken ikinci grupta 2,1±0,9, 21,4±9,8 ve 1,0±1,3 idi ve bu kez ikinci grupta anlamlı olarak daha düşük bulundu (p<0,05).

Sonuç: Lateral epikondilit tedavisinde kortikosteroid enjeksiyonu ile daha hızlı bir iyileşme sağlanır. Ancak kortikosteroid enjeksiyonunun etkinliği zamanla azalırken otolog kan enjeksiyonu ile daha sürdürülebilir bir başarı elde edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Lateral epikondilit, kortikosteroid enjeksiyonu, otolog kan

Kaynaklar

- Altan L, Ercan I, Konur S. Reliability and validity of Turkish version of the patient rated tennis elbow evaluation. Rheumatol Int 2010;30:1049–54.
- Nirschl RP. Elbow tendinosis/tennis elbow. Clin Sports Med 1992;11:851–870.

COMPARISON OF SHORT-TERM OUTCOMES OF LOCAL CORTICOSTEROID AND AUTOLOGOUS BLOOD INJECTIONS IN THE TREATMENT OF LATERAL EPICONDYLITIS**ABSTRACT**

Aim: To compare the short term results of local corticosteroid and autologous blood injection in the treatment of lateral epicondylitis.

Methods: In the first group, 23 patients who received corticosteroid injections (1 ml of 40 mg methylprednisolone acetate mixed with 1 ml of 2% lidocaine) for the treatment of lateral epicondylitis were included. The second group included 21 patients undergoing autologous blood injection (2 ml of autologous venous blood mixed with 1 ml of 2% lidocaine). Thirteen of the patients in the first group were male and ten were female, and the mean age was 43.2±8.2 years. Eleven of the patients in the second group were male and ten were female, and the mean age was 42.6±7.8 years. Patients were evaluated by Visual Analogue Scale (VAS) score (0= no pain, 10= worst pain ever), Patient-Rated Tennis Elbow Evaluation (PRTEE) questionnaire (pain and functional loss increases from 0 to 100), and Nirschl staging system (1= mild pain with exercise, 7= constant pain at rest, disrupts sleeps) before injection, two weeks after injection, and two months after injection.

Results: In the first group, pre-injection VAS, PRTEE and Nirschl results were 7.2 ± 1.4, 63.6 ± 15.2 and 5.1 ± 1.2, respectively. In the second group, pre-injection VAS, PRTEE and Nirschl results were 7.4±1.5, 65.7±16.1 and 5.3±1.1 respectively. There was no statistically significant difference between

the two groups ($p=0.480, 0.552, 0.358$). In the second week, these values were 2.2 ± 1.0 , 24.3 ± 10.4 and 1.4 ± 0.7 in the first group, respectively, 4.5 ± 1.8 , 45.2 ± 13.4 and 2.1 ± 1.1 in the second group, respectively. These results were significantly lower in the first group ($p<0.05$). In the second month, these results were 3.9 ± 1.4 , 40.4 ± 11.8 and 1.9 ± 1.0 in the first group, respectively, 2.1 ± 0.9 , 21.4 ± 9.8 and 1.0 ± 1.3 in the second group, respectively. However, these values were significantly lower in the second group ($p<0.05$).

Conclusion: In the treatment of lateral epicondylitis, a faster recovery is achieved with corticosteroid injection. However, while the efficacy of corticosteroid injection decreases with time, a more sustainable success can be achieved with autologous blood injection.

Keywords: Lateral epicondylitis, corticosteroid injection, autologous blood

References

1. Altan L, Ercan I, Konur S. Reliability and validity of Turkish version of the patient rated tennis elbow evaluation. *Rheumatol Int* 2010;30:1049–54.
2. Nirschl RP. Elbow tendinosis/tennis elbow. *Clin Sports Med* 1992;11:851–870.

HEMŞİRELERİN ÇATIŞMA ÇÖZME DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

DOÇ. DR. ADALET KOCA KUTLU

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

NİMET PETEK

ÖZET

Amaç: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesinde çalışan hemşirelerin çatışma çözme davranışlarını saptamak için yapıldı.

Gereç ve yöntem:

Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışmaya Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesinde çalışan, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 423 hemşire alındı. Veriler, hemşirelerle yüz yüze görüşme yöntemi ile toplandı. Çalışmada, veri toplama aracı olarak ‘Hemşireler için Tanıtıcı Bilgi Formu’ ve ‘Çatışma Çözme Ölçeği-ÇAÇÖ’ kullanıldı. Verilerin analizinde; sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma, bağımsız değişkenlerle ölçek ve alt boyut puan ortalamalarının karşılaştırılmasında, bağımsız gruplarda t testi, tek yönlü varyans analizi ve Mann Whitney U testleri yapıldı.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması $29,54 \pm 5,84$ ’ dür. Hemşirelerin %87,4’ü kadın, %54,6’sı evli ve %56,2’si lisans mezundur. Hemşirelerin ÇAÇÖ alt boyutları puan ortalamaları; çatışma yaşadığı kişiyi anlamaya çalışma $38,74 \pm 6,30$, dinleme becerileri $18,35 \pm 5,68$, her iki tarafın gereksinimlerine odaklaşma $18,35 \pm 5,68$, sosyal uyum $27,50 \pm 3,37$, öfke kontrolü $11,87 \pm 3,04$ ve ÇAÇÖ toplam puanı $23,16 \pm 4,81$ olarak bulundu. Hemşirelerin medeni durum, mesleki konum, çalıştığı birim, nöbet süreleri ve haftalık çalışma süreleri ile öfke kontrolü, medeni durum ile çatışma yaşadığı kişiyi anlama ve dinleme becerileri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler belirlendi.

Sonuç: Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda; hemşirelerin çatışma çözme davranışları Çatışma Çözme Ölçeği puanlarına göre ortanın üstünde bulundu. Hemşirelerin çatışma çözümleme davranışlarını geliştirmeye yönelik farkındalık artırıcı çalışmalar yapılması önerilir.

Anahtar kelimeler: Hemşire; çatışma; çatışma çözme.

EXAMINATION OF CONFLICT SOLUTION BEHAVIOR OF NURSES

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the conflict resolution behaviors of nurses who work in Manisa Celal Bayar University Hafsa Sultan Hospital.

Materials and Methods:

This descriptive and cross-sectional study included 423 nurses working in Manisa Celal Bayar University Hafsa Sultan Hospital who agreed to participate voluntarily. Data were collected by face-to-face interview with nurses. In this study, “Informative form for nurses” and “Conflict Solution Scale” was used as data collection tools. In the analysis of data; number, percentage, mean and standard deviation were calculated for descriptive statistics. Independent samples t-test, one-way analysis of variance and Kruskal Wallis analysis were used to compare the mean scores of the Conflict Resolution Scale with independent variable.

Results:

The mean age of nurses was $29,54 \pm 5,84$, 87,4 % of the nurses were women, 54,6 % were married and 56,2 % were undergraduate. The mean scores of the nurses in the sub-dimensions of the CSS; try to understand the person in which the conflict lived $38,74 \pm 6,30$, listening skills $18,35 \pm 5,68$, focus on the needs of both sides $18,35 \pm 5,68$, social cohesion $27,50 \pm 3,37$, anger management $11,87 \pm 3,04$ and total score of CSS was found $23,16 \pm 4,81$. Marital status and anger control with nurses', occupational status, unit of work, seizure durations and weekly working time, try to understand the person in which the conflict lived with listening skills statistically significant relationships were determined.

Conclusion: As a result of the findings obtained from the research; conflict resolution behaviors of nurses were above average. Awareness raising activities are recommended to improve the conflict resolution behavior of nurses

Keywords: Nurse, conflict; conflict resolution.

BÜYÜK BOYUTLU BRANKİYAL KLEFT KİSTİ**DR. ÖĞR. ÜYESİ MAHİR TAYFUR**

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Patoloji Bölümü.

ÖZET

Brankiyal anomaliler boyun lateral bölgesinde görülen ve genelde benign olan konjenital patolojilerdir. Brankiyal anomaliler kist, sinüs ve fistül şeklinde olabilir. Bu anomaliler brankiyal kleftten köken alırlar. Brankiyal kleftler fetal hayatın 2.-7. haftalarında embriyonel olarak gelişirler. Brankiyal anomaliler embriyonel gelişim sırasında brankiyal kleftlerin ve ceplerin yok olmaması, anormal gelişimi ve inkomplet birleşmelerinden kaynaklanır. Bir insanda boynun heriki yanında da beş adet brankiyal kleft, beş adet brankiyal kese ve altı adet brankiyal ark bulunur. Brankiyal anomaliler genelde kist yapısındadırlar. En sık görülen kist ise %95 ile ikinci brankiyal kleft kistidir. Bu kistler boyunda sternokleidomastoid kasın ön kenarının derininde yerleşimlidirler. Çapları genelde birkaç cm.dir.

Dört yıldan beri boyun sol tarafında şişlik tarifeden 37 yaşında erkek hasta Erzincan Üniversitesi Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kulak Burun Boğaz polikliniğine başvurdu. Yapılan fizik muayenesinde boyun sol üst juguler bölgesinde seviye 2'de 5x5x4 cm ölçülerinde palpasyon ile fluktuasyon gösteren, mobil kistik kitle izlendi. Kitlenin olduğu bölgede hafif kızarıklık, hafif ağrı ve hafif ısı artışı mevcuttu. Boyunda ayrıca büyüğü 1 cm büyük çapta lenfadenopati ile uyumlu olduğu düşünülen kitleler de izlendi. Hastanın oral bölgesi, orofarinks ve larinks muayenesinde başka bir patolojik bulgu tesbit edilmedi. Laboratuvar tetkiklerinde CRP'de ve sedimantasyonda minimal artış izlendi. Akciğer direkt grafisine özellik tesbit edilmedi. Yapılan ameliyat ile kistik kitle ve etrafındaki lenf bezi ile uyumlu kitleler eksize edilerek patoloji laboratuvarımıza gönderildi.

Makroskopik olarak 5x4x3,5 cm ölçülerinde, kistik alanlar içeren kirli krem renkli kistik kitle izlendi. Kesitinde kistin duvarı 0,1-0,7 cm olup içinde kirli krem-açık kahverengi renkte, çamur kıvamında materyal mevcuttu. Mikroskopik olarak kist skuamöz epitel ile döşeli idi. Subepitelyal alanda farklı büyüklüklerde lenfosit toplulukları izlendi. Kist içeriği eozinofilik görünümde nekrotik materyalden ibaretti. Materyal brankiyal kleft kisti olarak raporlandı. Ayrıca gönderilen 3 adet kitle lenf bezi yapısında olup hafif derecede aktif kronik lenfadenit bulguları izlendi.

Anahtar Kelimeler: Brankiyal, kleft, kist

LARGE DIMENSIONAL BRANKIAL KLEFT CYST**ABSTRACT**

The branchial anomalies are congenital pathologies that are generally benign in the neck lateral region. The branchial anomalies may be in the form of cyst, sinus, and fistula. These anomalies originate from the branchial cleft. The branchial clefts develop in the 2.-7. weeks of fetal life as embryonal development. The branchial anomalies are caused by non-disappearance, abnormal development and incomplete merger of the branchial clefts and pockets during embryonal development. One person has five brachial clefts, five brachial sacs and six brachial arches on both sides of the neck. The branchial anomalies are generally cyst. The most common cyst was the second branchial cleft cyst with 95%. These cysts are located deep of the sternocleidomastoid muscle in the neck. Their diameter is usually a few cms.

A 37-year-old male patient admitted to the otorhinolaryngology clinic of Erzincan University Mengucek Gazi Training and Research Hospital due to a swelling on the left side of his neck for four years. Physical examination revealed a mobile cystic mass with palpation of 5x5x4 cm in level 2 at the upper left jugular region of the neck. There were slight redness, mild pain and slight heat increase in the region. The masses, which were thought to be compatible with lymphadenopathy, were also observed. No other pathological findings were observed in the oral area, oropharynx, and larynx. Laboratory tests showed a minimal increase in CRP and sedimentation. Lung direct X-ray was unremarkable. The cystic mass and the masses thought as lymph gland was excised and sent to our pathology laboratory.

Macroscopically, 5x4x3,5 cm sized, cystic mass containing dirty cream colored cystic material was observed. The wall of the cyst was 0,1-0,7 cm in its section and there was a dirty cream-light brown colored, muddy material. Microscopically, the cyst was covered with squamous epithelium. Different sizes of lymphocytes were observed in the subepithelial area. The cyst content consisted of necrotic

material in eosinophilic appearance. The material was reported as a branchial cleft cyst. In addition, 3 lymph nodes were found and mild active chronic lymphadenitis findings were observed in the lymph nodes.

Keywords: Branchial, cleft, cyst

İNDOMETAZİN KAYNAKLI BÖBREK HASARINDA NARİNJİNİN KORUYUCU ETKİLERİ**GÖZDE ATİLA USLU**

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fizyoloji ABD, Kars, Türkiye

ÖZET

Non-steroid anti-enflamatuar ilaçlar (NSAİİ'ler), akut ve kronik ağrının tedavisinde yaygın olarak kullanılan ilaç sınıfları arasındadır. Bu grup ilaçlardan biride indometazin olup, bu ilacın mide, böbrek ve duodenum da ciddi yan etkilere neden olduğu bilinmektedir. Ancak indometazinin gastrointestinal sistem üzerindeki yan etkileri ve mekanizmaları daha iyi bilinmekle birlikte, böbreklerde meydana getirdiği yan etkiler ve mekanizmaları tam olarak bilinmemektedir. Son yıllarda bitkisel kaynaklar ve etken bileşenlerinin araştırılmasına yönelim artmıştır. Bu çalışmada da indometazin kaynaklı böbrek hasarında güçlü antioksidan ve antienflamatuar özelliklere sahip olduğu bilinen narinjinin koruyucu etkisinin araştırılması amaçlandı. Deneyler için toplam otuz sıçan üç grup arasında eşit olarak bölünmüştür. Gruplar Kontrol (K), İndometazin (İND), Narinjin + İndometazin (N+İND) olarak tasarlandı. İND grubunda MDA ve NO düzeylerinde K grubuna göre anlamlı bir artış tespit edildi ($p<0.001$). Böbrek MDA ve NO seviyeleri narinjin ile tedavi edilerek kontrol değerlerine döndürüldü. Böbrek GSH ve GPx seviyeleri İND grubunda K grubuna göre anlamlı olarak azaldı (sırasıyla $p<0.05$, $p<0.001$), ayrıca N+İND grubu İND grubu ile kıyaslandığında böbrek GPx seviyelerinde anlamlı artış olduğu gözlemlendi ($p<0.01$). Serum üre ve kreatinin düzeyleri İND grubunda, grup K'ye göre anlamlı olarak yüksek bulundu (sırasıyla $p<0.001$, $p<0.05$), N+ İND grubunda ise İND grubuna göre anlamlı derecede azalmış üre seviyelerinin olduğu gözlemlendi ($p<0.001$). Sonuç olarak narinjinin İND kaynaklı oksidatif stres ve böbrek hasarı üzerinde koruyucu bir etkisi olduğu gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler; İndometazin, Böbrek hasarı, Narinjin, Oksidatif stres

THE PROTECTIVE EFFECTS OF NARINGIN IN INDOMETHACIN INDUCED KIDNEY DAMAGE**ABSTRACT**

Non-steroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) are among the classes of drugs commonly used in the treatment of acute and chronic pain. One of these drugs is indomethacin, which is known to cause serious side effects in the stomach, kidney and duodenum. However, the side effects and mechanisms of indomethacin on the gastrointestinal system are better known, but the side effects and mechanisms in the kidneys are not known exactly. In recent years, the trend towards research of plant sources and active ingredients has increased. The aim of this study was to investigate the protective effect of naringin which is known to have strong antioxidant and anti-inflammatory properties in indomethacin induced kidney injury. A total of thirty rats were divided equally among three groups for the experiments. Groups were designed as Control (C), Indomethacin (IND), Naringin + Indomethacin (N+IND). In the IND group, founded a significant increase in the MDA and NO levels compared with that in the C group ($p<0.001$). The kidney MDA and NO levels were reversed to the control values by treated with naringin. The levels of kidney GSH and GPx were significantly decreased in the IND group compared with that in the C group ($p<0.05$, $p<0.001$ respectively), but N+IND group compared with IND group it was observed that there were significant increased GPx levels in the kidney ($p<0.01$). Serum urea and creatinine levels were significantly higher in IND group compared to group C ($p<0.001$, $p<0.05$ respectively), as in N+IND group compared with IND group it was observed that there were significant decreased urea levels ($p<0.001$). In conclusion, naringin was observed to have a protective effect on IND-induced oxidative stress and kidney damage.

Keywords; Indomethacin, Kidney damage, Naringin, Oxidative stress

DENEYSEL TİP I DİYABETTE ALFA LİPOİK ASİT VE C VİTAMİNİNİN ANTİOKSİDAN ETKİLERİ**HAMİT USLU**

Kafkas Üniversitesi, Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Kars – Türkiye

EBRU BARDAŞ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı, Erzincan – Türkiye

ÖZET

Günümüzde diyabet prevalansındaki artışa paralel olarak, antidiyabetik özelliklere sahip kaynak arayışı da hızlanmıştır. Bu çalışmada diyabetin başlıca komplikasyonu olan oksidatif stres üzerinde Alfa lipoik asit, C vitamini ve bunların kombinasyonunun etkileri belirlenmeye çalışıldı. Çalışmada toplam 50 erkek Sprague Dawley sıçan her grupta 10 birey olacak şekilde 5 gruba ayrılarak kullanıldı. Tek doz Streptozotocin enjeksiyonuyla tip I diyabet oluşturuldu. Çalışma grupları şu şekildedeydi; Normoglisemik kontrol (NK), Diyabetik kontrol (DK), Diyabet + C vitamini (60 mg/kg) (D+C), Diyabet + Alfa lipoik asit (80 mg/kg) (D+ALA) ve Diyabet + C vitamini (60 mg/kg) + Alfa lipoik asit (80 mg/kg) (D+C+ALA). Serum paraoksonaz (PON) ve arilesteraz (ARE) seviyeleri DK grubunda NK grubuna kıyasla önemli şekilde azaldı ($p<0.001$). Fakat DK grubuna kıyasla D+C ($p<0.001$), D+ALA ($p<0.05$, $p<0.01$) ve D+C+ALA ($p<0.001$) gruplarında hem PON hem de ARE seviyelerinin önemli şekilde arttığı gözlemlendi. Karaciğerde ARE seviyeleri ($p<0.001$) DC grubunda NC grubuna göre anlamlı olarak azaldı, ancak PON düzeylerinde değişiklik olmadı. Ancak D+ALA grubunda karaciğer PON seviyeleri DC grubuna göre daha yüksekti ($p<0.001$). Karaciğerde TOS seviyeleri DC grubunda NC grubuna göre anlamlı olarak artmış, ancak TAS seviyeleri anlamlı derecede düşmüştür ($p<0.001$). D+C grubunda DK grubuna kıyasla hem TOS hem de TAS seviyeleri önemli şekilde azaldığı gözlemlendi ($p<0.001$). Yapılan histopatolojik incelemelerde karaciğer ve pankreas dokularındaki hasar seviyelerinin D+C, D+ALA ve D+C+ALA gruplarında DK grubundan daha düşük düzeyde olduğu gözlemlendi. Sonuç olarak C vitamini, Alfa lipoik asit ve bunların kombinasyonunun tip I diyabete bağlı gelişen oksidatif stres ve patolojik hasarı hafifletmede etkili olduğu belirlendi.

Anahtar kelimeler: Tip I diyabet, Oksidatif stres, Paraoksonaz, Arilesteraz, Total oksidan, Total antioksidan

ANTİOXİDANT EFFECTS OF ALPHA LİPOİC ACİD AND VİTAMİN C İN EXPERİMENTAL TYPE I DİABETES**ABSTRACT**

Nowadays, in parallel with the increase in diabetes prevalence, the search for resources with antidiabetic properties has also accelerated. In this study, we aimed to determine the effects of Alpha lipoic acid, vitamin C and their combination on oxidative stress which is the main complication of diabetes. A total of 50 Sprague Dawley male rat, divided into 5 groups including 10 individuals in per groups, were used in the study. Type I diabetes was induced by a single dose of Streptozotocin injection. The experimental groups were as follows; Normoglycemic control (NC), Diabetic control (DC), Diabetes + Vitamin C (60 mg/kg) (D+C), Diabetes + Alpha lipoic acid (80 mg/kg) (D+ALA) and Diabetes + Vitamin C (60 mg/kg) + Alpha lipoic acid (80 mg/kg) (D+C+ALA). Serum paraoxonase (PON) and arylesterase (ARE) levels decreased significantly in DC group compared to NC group ($p<0.001$). However, both PON and ARE levels were significantly increased in D+C ($p<0.001$), D+ALA ($p<0.05$, $p<0.01$) and D+C+ALA ($p<0.001$) groups compared to the DC group. In the liver ARE levels ($p<0.001$) were significantly decreased in DC group compared to NC group, but in the PON levels were not changed. However, liver PON levels were higher in D+ALA group compared to group DC ($p<0.001$). In the liver TOS levels were significantly increased in DC group compared to NC group, but in the TAS levels significantly decreased ($p<0.001$). It was observed that both TOS and TAS levels decreased significantly in D+C group compared to the DC group ($p<0.001$). Histopathological examination of the liver and pancreatic tissue damage levels in the D+C, D+ALA and D+C+ALA groups were observed to be lower than the

DC group. As a result, vitamin C, Alpha lipoic acid and their combination were found to be effective in alleviating oxidative stress and pathological damage due to type I diabetes.

Keywords: Type I diabetes, Oxidative stress, Paraoxonase, Arylesterase, Total oxidant, Total antioxidant

ENDOKRİN BOZUCU KİMYASALLARIN PUBERTE ÜZERİNE ETKİSİ

PERİHAN GÜRBÜZ

Öğr. Gör. Dr. İnönü Üniversitesi

ÖZET:

Puberte, çocukluk ve yetişkinlik dönemleri arasındaki geçiş sürecidir. Pubertal dönemde; fizyolojik büyüme ve gelişme, kısa bir süre içinde, büyük ölçüde tamamlanır, ikincil cinsel özelliklerin gelişimi ile üreme yetisi kazanılır. Bu dönemde, özellikle hipotalamo-pituiter-gonadal aks ve metabolik yollar başta olmak üzere, pek çok endokrinolojik mekanizmanın karşılıklı etkileşimi söz konusudur. Çalışmalarda pubertal sürecin, dünya çapında, eskisine göre daha erken yaşlarda başladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Genetik özellikler önemli bir role sahip olsa da, pubertal sürecin; fizyolojik ve psikolojik stres, iklim değişiklikleri, beslenme alışkanlıkları, kronik hastalıklar ve endokrin bozucu kimyasallar (EBK) gibi pek çok çevresel faktörden etkilenebildiği gösterilmiştir.

Teknolojik gelişmeler ve hızlı kentleşmenin şekillendirdiği yaşam alışkanlıklarında, günümüzde kimyasal maddeler yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Yapılan çalışmalarda, 85.000 civarındaki kimyasal ürünün yaklaşık 1000 tanesinin 'endokrin bozucu özellikleri' olduğu tespit edilmiştir. EBK'lar ile yapılan çalışmalarda, özellikle; fenol bileşikler (bisfenol A) ve ftalatların, alev geciktirici kimyasalların (flame retardants, polibromine difenil eter (PBDE)), poliklorine bifeniller (PCBs) ve dioksinlerin, pestisitlerin (DDT, DDE, 3-phenoxybenzoic acid (3-PBA)), tüketilen besinler (fitoöstrojenler) ve hava kirliliği nedeni ile maruz kalınan kimyasalların (özellikle polisiklik aromatik hidrokarbonlar) pubertal endokrin süreçte olumsuz etkileri olabileceği tespit edilmiştir. EBK'ların etkilerini; östrojen, androjen, progesteron reseptörleri ve metabolizma bozucu özellikleri ile gösterdiği saptanmıştır. Bunlara ek olarak, son yıllarda yapılan çalışmalarda EBK maruziyetinin önemli hormonal interjenerasyonel etkileri olabileceği gösterilmiştir.

Kimyasallara maruziyetin insan sağlığına etkisi konusu yaygın olarak çalışılan bir konudur. Bu araştırmada, EBK ve pubertal süreç etkileşimi ile ilgili yayınlanan güncel makaleler değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Puberte, Endokrin, Endokrin Bozucu Kimyasal

THE EFFECT OF ENDOCRINE DISRUPTING CHEMICALS ON PUBERTY

ABSTRACT:

Puberty is the transition period between childhood and adulthood. Physiological growth and development in the pubertal period is nearly completed in a short period of time and the ability of reproduction is gained with the development of secondary sexual characteristics. In this period, interaction of many endocrinological mechanisms, especially hypothalamo-pituitary-gonadal axes and metabolic pathways, are in foreground. In studies, when compared to former times, pubertal process has been concluded to start at an earlier age all around the world. Although genetic features have an important role, the pubertal process has been shown to be affected by many environmental factors as; physiological and psychological stress, climate changes, nutritional habits, chronic diseases and endocrine disruptive chemicals (EDC).

In today's world, chemical substances have been begun to be used widely with the life habitudes shaped by technological developments and rapid urbanization. In the studies, approximately 1000 of the 85.000 chemical products have been found to have an 'endocrine disruptive property'. In studies conducted with EDCs, in particular; phenol compounds (bisphenol A) and phthalates, flame retardant chemicals (polybrominated diphenyl ether (PBDE)), polychlorinated biphenyls (PCBs) and dioxins, pesticides (DDT, DDE, 3-phenoxybenzoic acid (3-PBA)), consumed foods (phytoestrogens) and chemicals exposed with air pollution (especially polycyclic aromatic hydrocarbons) have been detected to have possible negative effects on the pubertal endocrine process. EDCs have been detected to show their effects by; estrogen, androgen, progesterone receptors and metabolism degrading properties. In addition, in recent studies, it has been shown that EDC exposure may have important hormonal intergenerative effects.

The impact of chemical exposure on human health is a widely studied subject. In this study, it will be tried to evaluate the recent articles published about the interaction of EDC and pubertal process.

Keywords: Puberty, Endocrine, Endocrine Disruptive Chemical

**DİYABETİK NÖROPATİDE ETKİNLİĞİ ÇALIŞILAN BİTKİLER İLE İLGİLİ
TÜRKİYE'DE YAPILAN ARAŞTIRMALARA GENEL BİR BAKIŞ****PERİHAN GÜRBÜZ**

Öğr. Gör. Dr. İnönü Üniversitesi

ÖZET:

Diyabetes Mellitus, dünya çapında görülme sıklığı hızla artan kronik bir hastalıktır. Diyabet hastalığının uzun dönem komplikasyonlarından biri olan diyabetik nöropati, hastanın yaşam kalitesini olumsuz etkilemekte ve uzuv kaybına kadar ilerleyebilen diyabetik ayak oluşmasına neden olabilmektedir. Diyabetik nöropatinin oluşmasını önlemek ve uygun tedavi protokolleri oluşturmak amacı ile dünya çapında yoğun araştırmalar yapılmaktadır. Etkinliği araştırılan maddeler arasında, özellikle geleneksel tedavilerde sık kullanılan bitkiler önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada amacımız diyabetik nöropati üzerinde etkinliği araştırılan bitkiler ile ilgili ülkemizde yapılan araştırmaları incelemektir.

Bu amaçla yayınlanan araştırmaların bulunması için; Google Akademik (Scholar) Türkçe, TR Dizin ve DergiPark arama motorları üzerinde, 01.03.2019-15.04.2019 tarih aralığında, 'diyabetik nöropati ve bitkisel tedavi, diyabetik nöropati ve bitki' sözcük grupları girilerek tarama yapılmıştır. Sırası ile 504, 4954 ve 69 araştırmaya ulaşılmıştır. İleri değerlendirme sonucunda 49 araştırma belirlenmiştir. Araştırmaların çalışmaya dahil edilme kriterleri arasında; Türkiye'de yapılan ve yayınlanan bilimsel nitelikli araştırma olması ve online tam metnine ulaşılabilmesi yer almaktadır. Söz konusu kriterlere uyan 7 araştırma içerik olarak değerlendirilerek incelenmiştir.

Sonuç olarak bu çalışmada değerlendirilen araştırmaların; 5 tanesinin bitkisel ürünlerin diyabetik nöropati ve/veya diyabetik nöropatinin yol açtığı diyabetik ayak üzerindeki etkinliği ile ilgili olduğu, 2 tanesinin ise halk arasında diyabetik nöropati ve komplikasyonlarında kullanılan bitkilerin belirlenmesine yönelik olduğu tespit edilmiştir. Etkinlikleri değerlendirilen bitkiler; zeytin yaprağı, pazı, curcumin ve gecesafasıdır. İncelenen çalışmalarda hastaların diyabetik ayak bakımında biberiye ve kantaron yağlarını kullandığı saptanmıştır.

Diyabetik nöropati konusunda laboratuvar ortamında yapılan araştırmalar, uzun süreli ve zahmetlidir. Ancak, diyabet tedavisi ve komplikasyonlarının önlenmesine yönelik yapılan araştırmalar dünya çapında ilgi çekmektedir. Zengin bitkisel flora sahip olan ülkemizde, diyabetik nöropati ve bitkisel yaklaşımlar konusunda daha detaylı çalışmaların yapılabilceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelime: Diyabetik Nöropati, Bitki, Türkiye

**A GENERAL VIEW ON THE RESEARCHES PERFORMED IN TURKEY ABOUT THE
EFFECTIVENESS OF PLANTS ON DIABETIC NEUROPATHY****ABSTRACT:**

Diabetes Mellitus is a chronic disease with increasing prevalence worldwide. Diabetic neuropathy, one of the long-term complications of diabetes, adversely affects the quality of life of the patient and may lead to the development of diabetic foot which can progress to the loss of limb. Intensive research is being carried out worldwide to prevent the formation of diabetic neuropathy and to establish appropriate treatment protocols. Among the substances whose efficacy are investigated, the plants which are used frequently in traditional therapies have an important place. The aim of this study is to investigate the studies conducted on the effect of plants on diabetic neuropathy in our country.

To reach the published researchs for this purpose; Google Scholar Turkish, TR Index and DergiPark search engines have been searched between 01.03.2019-15.04.2019, with the 'diabetic neuropathy and herbal therapy, diabetic neuropathy and plant' word groups. 504, 4954 and 69 researches were obtained in order. With further evaluation, 49 studies were determined. Inclusion criteria for the study was; to be a scientific research made and published in Turkey and to be able to achieve the full text online. 7 research items that met these criteria were evaluated as content. As the result, by the the evaluation of the researches; it was determined that 5 of them were related to the effects of herbal products on diabetic neuropathy and / or diabetic foot caused by diabetic neuropathy, and 2 researchs were about the plants used in diabetic neuropathy and it's complications among the population. The plants evaluated were; olive leaf, chard, curcumin and evening primrose. In the studies, it was found that the patients used rosemary and centaury oils in diabetic foot care.

Research on diabetic neuropathy in the laboratory environment is long-term and laborious. However, research on diabetes prevention and prevention of complications attracts worldwide attention. We think that, in our country with rich flora, more detailed studies can be done about diabetic neuropathy and herbal approaches.

Keywords: Diabetic Neuropathy, Plant, Turkey

SEDANTER GENÇ KADINLARDA VÜCUT KOMPOZİSYONUNUN FARKLI YÖNTEMLERLE KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ**SEDA UĞRAŞ**

Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji A.D. ,Yozgat

ÇAĞRI ÖZDENK

Bayburt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bayburt

OĞUZ ÖZÇELİK

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji A.D. ,Elazığ

ÖZET

Vücut kompozisyon durumunun kardiyak ve metabolik sistemlerin sağlamlık durumları üzerine önemli etkileri bulunmaktadır. Özellikle artan vücut yağ oranı obezite ve diyabet gibi ciddi sağlık sorunlarına yol açan durumların başında gelmektedir. Klinik ve spor bilimlerinde çeşitli amaçlar için farklı vücut kompozisyon analiz yöntemleri bulunmaktadır. Elektrik akımına karşı dokuların farklı direnç göstermesine bağlı olarak ölçüm yapan biyoelektrik impedans yöntemi (BIA) sıklıkla vücut kompozisyon analizinde kullanılan bir yöntemdir. Bu çalışmada genç sedanter kadınların vücut kompozisyonu analizi vücut kitle indeksi (VKİ), BIA yöntemi ve bel-kalça oranı (BKO) kullanılarak karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi amaçlandı. Bu çalışmaya toplam elli sedanter (yaş=21.0±1.5 yıl) kadın katıldı. Çalışma için etik kurul onayı alındı. Gece açlığını takiben, sabah erken deneklerin vücut kompozisyonunun belirlenmesinde VKİ, BKO ve ayakta ayağa BIA yöntemleri kullanılarak analiz edildi. Değerleri karşılaştırmak için doğrusal regresyon analizi kullanıldı ($p < 0.05$). Yağ kitlesi ile VKİ arasında anlamlı pozitif korelasyon bulundu ($R = 0.84681$ $p < 0.0001$). Ancak bel-kalça oranı ile BKİ ($R = 0.10822$, $p = 0.4$) arasında ve bel-kalça oranı ile yağ kitlesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmadı ($R = 0.07997$, $p = 0.5$). BIA, VKİ ve BKO vücut kompozisyon analizi için kolay uygulanabilen yöntemlerdir. Klinik ve spor bilimlerinde vücut kompozisyon analizinin etkin olarak belirlenmesinde BIA ve VKİ çok önemli yöntemler iken bel kalça oranı güvenli kabul edilebilir veri sağlayamamıştır. Bununla birlikte daha etkin vücut kompozisyon analiz sonuçları için yüksek sayıdaki farklı deneklerle ileri çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: vücut kitle indeksi, biyoelektrik impedans yöntemi, vücut kompozisyonu

COMPARATIVELY EVALUATION OF BODY COMPOSITION USING VARIOUS METHODS IN SEDENTARY YOUNG FEMALES**ABSTRACT**

Body composition status may have significant impact on the fitness levels of the body cardiac and metabolic system function. Especially increased body fat mass may results serious heath problem including obesity and diabetes. Various methods have been introduced to analyse body composition for different purposes in clinical medicine and sport science. Bioelectric impedance method (BIA), which based on varied resistance of body tissues on electric application, is widely used method for body composition analyses. In the present study, we aimed to comparatively evaluate body composition analysis using body mass index (BMI), BIA method and waist-to-hip ratio (WHR) in young females. Total of fifty sedentary female (21.0±1.5 yr,) were participated to this study. All subjects gave signed informed contents that were approved by the local ethical committee. After an overnight fasting, body composition analysed using body mass index (BMI), waist to hip ratio and foot-to-foot bioelectrical impedance analysis (BIA) methods. Linear regression analysis were used to compare values between methods ($p < 0.05$). We have found a significantly high positive correlation between fat mass as determined using BIA and BMI ($R=0.84681$ $p < 0.0001$). However, there was no a significant correlation between waist to hip ratio and BMI ($R=0.10822$, $p=0.4$) and also WHR and fat mass ($R=0.07997$, $p=0.5$). BIA, BMI and WHR are easily applied methods in body composition analyses. BIA and BMI could be effectively estimate body composition, which is crucially important in clinical medicine and sport

science, while waist to hip ratio failed to provide acceptable data. However, further studies with higher member of subjects are needed for better results concerning body composition analyses.

Key Words: body mass index, bioelectric impedance method, body composition

AEROBİK YÜRÜME EGZERSİZİNE BAĞLI METABOLİK STRESİN ANTRENMANLI ERKEK DENEKLERİN NESFATİN-1 VE İRİSİN SEVİYELERİNE ETKİLERİ**OĞUZ ÖZÇELİK**

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji A.D. Elazığ

SEDA UĞRAŞ

Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji A.D. Yozgat

ÖZET

Artan fiziksel aktivite enerji tüketimini artırarak enerji metabolik dengenin düzenlenmesinde önemli etkiler göstermektedir. Düzenli fiziksel aktivite veya egzersizin enerji düzenleyici hormonların seviyelerine de önemli etkileri bulunmaktadır. Farklı tipteki egzersizlerin metabolik hormonlar üzerine etkileri çalışılmıştır. Fakat birçok birey tarafından tercih edilen yürüme egzersizinin metabolik hormonlardan irisin ve nesfatin-1 üzerine etkileri henüz değerlendirilmemiştir. Bu çalışmada sağlıklı erkek deneklerde aerobik yürüme egzersizi sırasında gelişen metabolik stresin irisin ve nesfatin-1 üzerine olan etkilerinin belirlenmesi amaçlandı. Otuz antrenmanlı erkek denek sabah yaklaşık 45 dk süre ile anaerobik eşik seviyesinde yürüme egzersizine katıldılar. Venöz kan örnekleri egzersiz öncesi ve sonrası alındılar. İrisin ve nesfatin-1 değerleri ELİZA yöntemi ile ölçüldü. Metabolik stres göstergesi olan MDA seviyesi ise HPLC ile değerlendirildi. Eşleştirilmiş t-testi istatistiksel anlam için kullanıldı ($p<0.05$). Egzersiz MDA seviyesinde (0.74 ± 0.18 $\mu\text{mol/L}$ den 0.98 ± 0.21 $\mu\text{mol/L}$, $p<0.0001$), nesfatin-1 seviyesinde (98.8 ± 31 pg/ml den 112.8 ± 36 pg/ml, $p=0.04$) ve irisin seviyesinde (249.1 ± 21 ng/ml to 294 ± 20 ng/ml, $p<0.0001$) anlamlı artışlara neden oldu. Düşük ve orta seviye yoğunluğuna denk gelen aerobik yürüme egzersizin MDA artışı ile tanımlanan metabolik stres üzerine önemli etki gösterdi. İlave olarak metabolik stres metabolizma regülasyonunda rol oynayan irisin ve nesfatin-1 seviyelerinde artışa neden oldu. Sonuç olarak aerobik yürüme egzersizinin irisin ve nesfatin-1 seviyelerindeki artırıcı etkileri nedeni ile enerji düzenlenmesinde önemli rolü olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu çalışma FÜBAP tarafından desteklenmiştir (TF.17.40)

Anahtar kelimeler: egzersiz, irisin, nesfatin-1

THE EFFECTS OF AEROBIC WALKING EXERCISE INDUCED METABOLIC STRESS ON IRISIN AND NESFATIN-1 LEVELS IN TRAINED SUBJECTS**ABSTRACT**

Increased physical activity has great influence on regulation of energy metabolic systems via increased energy consumption. Regular physical activity or exercise has also important effects on levels of energy regulatory hormones. Effects of various type of exercise on metabolic hormones have been studied. However, walking which is mostly preferred exercise by many people, has not been evaluated considering metabolic hormones of irisin and nesfatin-1. We aimed to determine impact of aerobic walking exercise induced metabolic stress on irisin and nesfatin-1 levels in healthy trained subjects. Thirty trained male subjects performed walking exercise at the anaerobic threshold in morning for about 45 min. Venous blood samples were taken before and after exercise. Irisin and nesfatin-1 levels were measured using ELISA methods. Metabolic stress as determined by MDA levels were measured by HPLC. Paired t-test used to evaluate significance of data ($p<0.05$). Exercise caused significant increases in MDA levels (from 0.74 ± 0.18 $\mu\text{mol/L}$ to 0.98 ± 0.21 $\mu\text{mol/L}$, $p<0.0001$), nesfatin-1 levels (from 98.8 ± 31 pg/ml to 112.8 ± 36 pg/ml, $p=0.04$) and irisin levels (from 249.1 ± 21 ng/ml to 294 ± 20 ng/ml, $p<0.0001$). Aerobic walking exercise, reflects low to moderate intensity, has great influence on metabolic stress as determined from increased MDA levels. In addition increased metabolic stress caused significant increase in metabolic regulatory hormones of irisin and nesfatin-1. Consequently, aerobic walking exercise may have important effects on energy regulation via increasing irisin and nesfatin-1.

This study is supported by FÜBAP (TF.17.40)

Key Words: exercise, irisin, nesfatin-1

**INVESTIGATION OF VANCOMYCIN RESISTANCE IN ENTEROCOCCUS SPP.
ISOLATED FROM RECTAL SWAP SAMPLES OF FARM DOGS IN OSMANIYE, TURKEY****DR. ÖGR. ÜYESİ TULİN GÜVEN GÖKMEN**

Çukurova Üniversitesi Ceyhan Veteriner Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı,

ABSTRACT

Enterococci were considered as commensal microorganisms in the gastrointestinal tract of humans and animals until the 1980s. However, since these periods, they have started to cause infections as nosocomial pathogens. The use of avoparsin, a glycopeptide as a growth factor in various animal feeds, has led to the spread of VRE strains to animals and humans through the food chain. Although the use of this substance was prohibited in the 1990s, the resistance was still spreading through plasmids. In our study, the presence of vancomycin-resistant enterococci in farm dogs in close contact with farm animals was investigated. Rectal swab samples of one hundred one farm dogs were picked up from countryside of seven district, Osmaniye city center, Düziçi, Sumbas, Kadirli, Hasanbeyli, Bahçe and Toprakkale over an 3-month period from June to August 2017. Samples were transported to laboratory BHI medium and inoculated on Kanamycin-Esculin-Azid agar. Identification tests and commercial kits were identified at species level. Antimicrobial susceptibility of the isolates were determined to Vancomycin (30 µg), Ampicillin (10 µg), erythromycin (15 µg), tetracycline (30 µg), ciprofloxacin (5 µg), chloramphenicol (30 µg) and rifampicin (5 µg) according to the Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI) standards. In our study, vancomycin resistance was not found and resistance rates to other antibiotics were found to be very low in the 61 *E.faecium* and 37 *E.faecalis* isolates.

Key Words: Vancomycin, Resistant, Enterococcus, Rectal swap

ЭНДОСКОПИЧЕСКАЯ ГАСТРОЭНТЕРОЛОГИЧЕСКАЯ ХИРУРГИЯ

ENDOSCOPIC GASTROENTEROLOGICAL SURGERY

К. Т. Шакеев, Б.А. Бегежанов, Г.А. Степаненко, С. Ш. Примбеков, А. Э. Мусаев

1. Карагандинский Государственный Медицинский Университет

2. Городская Больница Но. 23\ Москва

Объектом исследования явились 65 больных, которые находились на лечении в клинике хирургических болезней №1 КГМУ за период 2010 и 2014 годы. Проведено сравнение видеолапароскопических технологий с открытыми вмешательствами на органах желудочно-кишечного тракта. Выделены две группы пациентов, основная группа которым выполнены видеолапароскопические операции 31 больной, где осложнений было в 12,9% случаев, и контрольную группу составили 34 пациента, которым применены открытые операции, осложнений было у 29,4% больных.

Ключевые слова: желудочно-кишечный тракт, язвенный колит, эндоскопия

SAVAŞ MAĞDURU SURIYELİ GÖÇMEN ÇOCUKLARIN ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**DR. ÖĞR. ÜYESİ OĞUZ EMRE**

İnönü Üniversitesi

ÖĞR. GÖR. MEHMER AKİF KAY

İnönü Üniversitesi

DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞEGÜL ULUTAŞ

İnönü Üniversitesi

ARŞ. GÖR. RAMAZAN İNCİ

Batman Üniversitesi

ÖZET

Çocukluk yıllarında savaşın olumsuz etkilerine maruz kalınması ve şiddete tanıklık edilmesi ileride telafisi zor olan psikolojik sorunlara neden olmaktadır. Suriye’de meydana gelen iç savaş nedeniyle birçok çocuk, olumsuz yaşam koşullarıyla karşı karşıya kalmıştır. Çocuklar, aileleriyle birlikte istemsiz olarak göçe zorlanmaktadır. Çocuklar, göç sırasında yaşadıkları zorluklar nedeniyle ve savaşa tanık oldukları şiddet, ölüm gibi olaylardan dolayı kaygı ve korku yaşamaktadırlar. Bu çalışmamızın amacı, Türkiye’ye savaş mağduru olarak aileleri ile göç eden çocukların kaygı ve depresyon düzeylerini incelemektir. Çalışma, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Suriyeli mültecilerin yaşadığı bir kamptaki 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde ortaokula devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Evren içerisinde amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen, savaşın etkilerine maruz kalan 52 öğrenci ise araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen genel bilgi formu ve “Çocuklarda Anksiyete ve Depresyon Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 25.0 paket programı aracılığıyla uygun istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilecektir. Araştırmada elde edilen bulgular kongrede sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Çocuklar, Anksiyete, Depresyon, Savaş Ve Göç

EXAMINATION OF ANXIETY AND DEPRESSION LEVELS OF WAR WEARY SYRIAN MIGRANT CHILDREN**ABSTRACT**

Exposing to the negative effects of war and witnessing violence in childhood years cause psychological problems which are difficult to compensate in the future. Many children faced with negative living conditions due to the civil war in Syria. Children are forced to immigrate with their families involuntarily. Children live anxiety and fear because of the hardships they experienced during the immigration and the events such as violence and death that they witnessed at war. The goal of this study is to investigate the anxiety and depression levels of children immigrated with their families to Turkey as war-weary. The study is descriptive in the survey model. The universe of the research consisted of students attending middle school in the 2018-2019 school year in a camp where Syrian refugees live. 52 students that were exposed to the impacts of the war, selected through purposeful sampling within the universe created the sample of the study. General information form developed by the researchers and Anxiety and Depression Scale in Children were used as data collection tools. The data obtained in the study will be analysed by using appropriate statistical techniques through SPSS 25.0 package program. The results achieved from the investigation will be presented at the congress.

Keywords: Syrian Children, Anxiety, Depression, War and Immigration

0-6 YAŞ GRUBU ÇOCUĞUNA SAHİP SURİYELİ ANNELERİN BESLENME SÜRECİ TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**DR. ÖĞR. ÜYESİ OĞUZ EMRE**

İnönü Üniversitesi

ÖĞR. GÖR. BURCU ÇOŞANAY

Muş Alparslan Üniversitesi

DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞEGÜL ULUTAŞ

İnönü Üniversitesi

ÖZET

Bebeklik döneminden itibaren çocukların yaş ve cinsiyetlerine uygun beslenmeleri fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerini etkilemektedir. Çocukluğun her gelişim evresinde olduğu gibi beslenme döneminde de aileye büyük rol düşmektedir. Çocuk aile içerisinde nasıl bir beslenme şekli gözlemliyorsa o şekilde beslenme alışkanlığı kazanmaya meyillidir. Bundan dolayı bebeklik döneminden itibaren çocukla en yakın ilişkiyi kuran kişi olan annenin çocuğa sağlıklı bir beslenme alışkanlığı kazandırması açısından beslenme sürecindeki tutumu oldukça önemlidir (Erişik, 2012). Bu araştırmada da 0-6 yaş grubu çocuğu olan ve Türkçe okuryazar olan Suriyeli annelerin beslenme süreci anne tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Malatya ilinde yaşayan Suriyeli anneler oluştururken, Türkçe okuryazar ve çalışmaya katılmaya istekli olan anneler içerisinde amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen 85 anne araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada katılımcılara araştırmacılar tarafından hazırlanmış "Genel Bilgi Formu" ve Dilsiz ve Dağ (2018) tarafından geliştirilen "Beslenme Süreci Anne Tutumları Ölçeği" uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programı ile değerlendirilecektir. Verilerin analizinde kullanılacak yöntemlere verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine göre karar verilecektir. Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlar çalışmaya eklenecektir.

Anahtar kelimeler: Anne, çocuk, beslenme, tutum.**INVESTIGATION OF NUTRITION PROCESS ATTITUDES OF SYRIAN MOTHERS WITH CHILDREN AGED 0-6 IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES****ABSTRACT**

The nutrition of children in accordance with their age and gender from the period of infancy affects their physical, emotional and social development. Family plays a big role in the nutrition period as in every developmental stage of childhood. The child has a tendency of gaining nutritional habit in line with the nutrition type that s/he observes. For this reason, mother's attitude in the process of nutrition is very important in child's gaining a healthy feeding behaviour since she has established the closest relationship with the child from his/her infancy (Erişik, 2012). The purpose of this study was to investigate the nutrition process attitudes of Syrian mothers with children aged 0-6 and literate in Turkish concerning different variables. While the universe of research involved Syrian mothers living in Malatya province, 85 mothers that were selected through purposeful sampling within mothers literate in Turkish and willing to participate in the study composed the sample of investigation. Participants were administrated "General Information Form" prepared by researchers and "Mother's Attitudes Towards the Feeding Process Scale" developed by Dilsiz and Dag (2018). The data obtained from the research will be assessed with SPSS 25.0 package program. The methods to be used in the analysis of the data will be decided according to whether the data are normally distributed. The results and conclusions achieved from the research will be added to the study.

Keywords: Mother, Child, Nutrition, Attitude.

SAĞLIKLI ERİŞKİNLERDE KALP HIZI DEĞİŞKENLİĞİ İNDEKSLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

DR. PINAR ÇAKAN

Malatya İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Pediatri AD, Malatya

PROF DR. SEDAT YILDIZ

Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fizyoloji AD, Malatya

ÖZET

Giriş: Kalp hızı değişkenliği (KHD) 5 dakikalık elektrokardiyogram (EKG) kayıtlarıyla elde edilen ve girişimsel olmayan bir parametredir. Hastalıkların ilerlemesi veya sağlıklı olma ile ilişkilendirilmiş olup kalbin monoton olmadığı sonucuna varılmıştır. Laboratuvarımızda, yıllar boyunca farklı deneylerden elde ettiğimiz değerli bir KHD kayıt veri koleksiyonu bulunmaktadır. Mevcut çalışmanın amacı, sağlıklı erişkin popülasyonunda kalp hızı değişkenliğinin zaman-bağımlı ve frekans-bağımlı parametreleri arasındaki ilişkileri ortaya koymaktır.

Materiyal ve metod: Sağlıklı erişkinlerden (465 kadın ve 292 erkek, yaş aralığı 19-45 yıl) elde edilen toplam olarak 757 KHD kaydı bu çalışma için kullanıldı. Tüm kayıtlar, 5 dakika boyunca sürekli EKG kaydı yapabilen özel bir aletle (Poly-Spectrum-8) ile yapıldı ve yazılım kullanılarak (Neurosoft, Rusya) kalp atımları arasındaki süre ile ilgili endeksler belirlendi. Programın tüm kalp atımlarını tanıdığından emin olmak için grafikler görsel olarak kontrol edildi. Zaman-bağımlı parametreler (SDNN, rMSSD, pNN50) ve frekans-bağımlı parametreler (HF, LF, VLF, LF/HF) MINITAB istatistiksel paketi kullanılarak değerlendirildi. Spearman rho testi parametreler arasındaki ilişkileri belirlemek için kullanıldı.

Bulgular: Kalp atım sayısı ve LF/HF, diğer tüm parametrelerle negatif olarak ilişkiliydi (R-kare -0.289 ve -0.668 arasında, $p < 0.001$). Hem zaman- hem de frekans-bağımlı parametreler kendi aralarında belirgin olarak ve pozitif yönde ilişkiliydiler (R-kare 0.646 ve 0.980 arasında, $p < 0.001$). Ayrıca, SDNN çok yüksek düzeyde ve pozitif olarak rMSSD, pNN50, VLF, LF, ve HF ile ilişkiliydi (R-kare 0.856 ve 0.980 arasında, $p < 0.001$).

Sonuç: Laboratuvarımızda toplanan veriler, HRV parametreleri arasında güçlü ilişkiler bulunduğunu ve kalp atım hızı ile LF/HF'nin ise diğer parametrelerle negatif ilişkili olduğunu göstermiştir. Ayrıca, SDNN tek başına verileri çok iyi tanımladığından, yalnızca bu parametrenin ölçümünün dahi KHD hakkında yeterli bir indeks sağlayabileceği anlaşılmıştır.

CORRELATION AMONG HEART RATE VARIABILITY INDICES IN HEALTHY ADULTS

ABSTRACT

Introduction: Heart-rate variability (HRV) is a non-invasive parameter obtained by continuous electrocardiogram (ECG) for 5 minutes. It has been associated with progression of diseases and well-being, with a conclusion that a healthy heart is not monotonous. Our laboratory has a valuable collection of HRV records obtained from various experiments over the years. Aim of the current study was to assess the relationships between time-domain and frequency-domain of heart rate variability (HRV) indices in healthy adult population.

Materials and methods: A total of 757 HRV recordings obtained from healthy adults (465 Females and 292 males, age range 19-45 years) were used for the current study. All recordings were carried out by special equipment allowing continuous ECG recording for 5 min (Poly-Spectrum-8) and software was used to analyze data regarding inter-beat interval indices (Neurosoft, Russia). All inter-beat intervals were visually checked to ensure that the program recognized them accurately. Time domain parameters (SDNN, rMSSD, pNN50) and frequency domain parameters (HF, LF, VLF, LF/HF) were evaluated by using MINITAB statistical package. Spearman rho test was used to find out correlations among the parameters.

Results: Heart rate and LF/HF were negatively correlated with all other parameters (Rs between -0.289 and -0.668, $p < 0.001$). Both time- and frequency parameters were highly positively inter-correlated (Rs between 0.646 and 0.980, $p < 0.001$). Moreover, SDNN was very highly and positively correlated with rMSSD, pNN50, VLF, LF, and HF (Rs between 0.856 and 0.980, $p < 0.001$).

Conclusion: Data collected in our laboratory shows that there are strong correlations between the HRV parameters with HR and LF/HF being negatively correlated with other parameters. Moreover, SDNN alone described the data very well, suggesting that measurement of only that parameter will sufficiently yield an index about HRV.

THE EFFECTS OF OZONATED, CHLORINATED, CELESTITE STONE-TREATED, NATURAL SPRING AND PINE RESIN-TREATED WATERS ON PERFORMANCE, OXIDATIVE STRESS AND CARCASS PARAMETERS IN JAPANESE QUAIL

BURAK SEREN

PROF. DR. HÜSEYİN NURSOY

ABSTRACT

This study was conducted to assess the effects of 5 types of water: Ozonated, Chlorinated, Celestite Stone-treated, Natural Spring Waters and Pin Resin-treated water on performance, oxidative stress and carcass parameters in Japanese quail. A total of 150, 3-day old mixed female-male quails were used into 5 groups of 30 birds for each water group; each group was divided into 3 replicate subgroups of 10 birds. The experiment was continued for 7 weeks and quail were fed one experimental diet, and the different water sources were given ad libitum during in the trial. Statistical differences among water sources were observed on pH and Electrical Conductivity and content of Ca, Mg, Cl and Total Bacteria. Live weight, daily live weight gain, water and feed intake were the highest in the drinkers of Natural Spring Water, while the lowest for drinkers of Resin-treated Water ($p<0.001$). The lowest level of serum malondialdehyde of was observed in drinkers of Natural Spring Water ($1.54 \mu\text{M/l}$), and the highest malondialdehyde level in drinkers of Resin-treated Water ($4.27 \mu\text{M/l}$; $P<0.001$). The sources of water of trial were determined to have no effects on slaughter weight, carcass weight and carcass yield ($p>0.05$). As a result, the amount of total dissolved solids of water were the positive effect on live weight, feed consumption, water intake, feed conversion ratio and oxidative stress biomarkers.

Key Words: Celestite stone-treated water, chlorinated water, ozonated water, resin-treated water, water types.

VEJETASYONUN FARKLI DÖNEMLERİNDE BIÇILEN MACAR FIĞI BUĞDAY KARIŞIMININ BESİN MADDE KOMPOZİSYONU, RUMENDE YIKILIM ÖZELLİKLERİ, İN VİTRO SİNDİRİLEBİLİRLİK VE RÖLATİF YEM DEĞERİNİN BELİRLENMESİ*

İHSAN AKSOY

PROF. DR. HÜSEYİN NURSOY

ÖZET

Bu çalışma, sonbaharda ekilen ve kıraçta yetiştirilen %50 Macar fiğı ve %50 buğday karışımının Haziran ortasından Temmuz sonuna kadar 7 kez 1 hafta arayla biçiminin besin madde içerikleri, in vitro kuru madde sindirilebilirlikleri, rölatif yem değeri (RYD) ve rumen yıkılabilirlik parametrelerinin incelenmesi amacıyla yapıldı. Macar fiğı ve buğdaya ait kuru otların kuru madde (KM), ham kül ve organik madde değerleri biçim zamanlarına göre değişmezken, NDF ve ADF oranları arttı, ham protein oranları ise 20 Temmuz biçim dönemine kadar artış gösterdi, sonra azaldı. Biçim dönemlerine göre yeşil ot verimi 1385-1643 kg/da, kuru ot verimi 363-654 kg/da ve kuru madde verimi 344-621 kg/da arasında gerçekleşti. Yeşil ot verimi 6 Temmuz biçim döneminden itibaren istatistiksel olarak ($P<0.01$) yüksek bulundu. İn vitro kuru madde sindirilebilirliği ilk biçimden son biçime doğru vejetasyonun ilerlemesine bağlı olarak hızla azaldı ($P<0.01$). Karışımların RYD değerleri 106-180 aralığında belirlendi. Karışımların rumendeki KM yıkılabilirlikleri biçim döneminin artışıyla birlikte azaldı. Karışımların rumende yıkılım hızı sabitesi 0.015-0.033/saat aralığında ve istatistiksel olarak önemsiz bulundu. Efektif KM yıkılabilirliği %30.10-%53.24 olarak belirlendi ve vejetasyonun ilerlemesiyle azaldı ($P<0.01$). Sonuç olarak; kuru ot olarak kullanılacak Macar fiğı ve buğday karışımının incelenen parametreler bakımından en uygun biçim zamanın karışım kuru maddesinin %30.10-36.68 aralığı veya buğdayın süt olum dönemi olduğu kanaatine varıldı.

Anahtar sözcükler: İn vitro sindirilebilirlik, Macar fiğı buğday karışımı, Rölatif yem değeri, Efektif rumen kuru madde yıkılımı

DETERMINATION OF THE VARYING OF VEGETATION HARVESTED HUNGARIAN VETCH AND WHEAT MIXTURE ON NUTRIENT CONTENT, DEGRADATION KINETICS, IN VITRO DIGESTIBILITY AND RELATIVE FEED VALUE

SUMMARY

Hungarian vetch intercropped with wheat (50%:50%) planted at dryland in Autumn, and were harvested 7 times at 1 wk intervals throughout mid June and late July. The aim of study was to determined the effects of varying harvested of the mixture on nutrient content, in vitro digestibility, relative feed value (RFV) and rumen degradation kinetics. While harvest effect did not differ hay of Hungarian vetch + wheat on dry matter (DM), ash and organic matter, NDF and ADF ratios increased, and the crude protein ratios increased up to July, 20 degradabilities were determined between 30.10-

* Bu makale, Kafkas Univ Vet Fak Derg 16 (6): 925-931, 2010'da yayınlanmıştır.

¹Kilis Tarım İl Müdürlüğü, TR-7900 Kilis - TÜRKİYE

²Bingöl Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Anabilim Dalı, TR-12000 Bingöl - TÜRKİYE

53.24% and its were statistically decreased with increasing maturity ($P<0.01$). Forage yield 1385-1643 kg/da, dry herbage yield 363-654 kg/da and dry matter yield 344-621 kg/da were throughout harvesting period. Forage yield increased significantly as from July, 6 the harvesting stage ($P<0.01$). in vitro dry matter digestibilities of the mixtures hay declined rapidly because of maturity from first harvesting to end harvesting ($P<0.01$). RFV of the mixtures were determined between 106-180. The DM degradabilities in rumen decreased with delaying harvest of the mixtures. Degradation rates of the mixtures were not statistically founded between 0.015-0.033 h⁻¹. Effective DM degradabilities were determined between 30.10-53.24% and its were statistically decreased with increasing maturity ($P<0.01$). In conclusion, according to investigated parameters 30.10-36.68% of DM of Hungarian vetch and wheat mixtures or milk stage of wheat seemed to be the best harvesting stage for forage.

Keywords: In vitro digestibility, Mixture of Hungarian vetch and wheat, Relative feed value, Effective rumen dry matter degradability

ИЗ ИСТОРИИ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ О КУЛЬТУРНОМ ЛАНДШАФТЕ

Л. О. КузьминКиевский университет культуры
ул. Коновальца, 36, г. Киев, 01601

Из истории представлений о культурном ландшафте С первых же шагов развития науки о ландшафтах географам стало очевидно, что она не может ограничиться изучением только естественных геосистем. Уже в начале XX века один из основателей российской школы ландшафтоведения Л.С. Берг ставил конечной целью географического исследования «изучение и описание ландшафтов как природных, так и культурных». Культурными ландшафтами он считал те, «в которых человек и произведения его культуры играют важную роль. Город или деревня... суть составные части культурного ландшафта» (Берг, 1958. С. 116). Высказанная позиция родственна докучаевским представлениям о природных зонах, которые он рассматривал как природно-хозяйственные комплексы с особым характером материальной и духовной культуры народов, в них обитающих. С тех пор концепция культурного ландшафта активно утверждалась рядом видных натуралистов (А.И. Воейков, С.С. Неуструев, В.П. Семёнов-Тян-Шанский, В.И. Вернадский и др.). Одни из них акцентировали внимание на ведущей роли хозяйственной деятельности в образовании и функционировании культурного ландшафта; другие подчёркивали, что культурные ландшафты зависят от исходных природных условий, с которыми вынуждена считаться человеческая деятельность. Утверждался принцип географического детерминизма. В 20-е годы XX века в немецкой географии оформилась своя школа культурного ландшафта. У её истоков стоял О. Шлютер, которому удалось объединить хорологические идеи А. Геттнера с антропоцентризмом французской географии человека (Э. Реклю, П. Видаль де ля Блаш). С тех пор в Западной Европе и прежде всего в Германии и Франции, изучению и проектированию культурного ландшафта придаётся исключительное значение. В последние десятилетия они получили развитие не только в рамках ландшафтной географии, но и ландшафтной экологии.

**БОЛАШАҚ ТӘРБИЕШІЛЕРДІҢ ЛИДЕРЛІК САПАСЫН АНЫҚТАУДЫҢ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ ЖАЙЫНДА****Т.Жұмашева**

ҚазҰПУ, Алматы қ.

Аннотация

Мақалада автор болашақ тәрбиешілердің лидерлік сапасын анықтаудың зерттеу әдістері туралы жазған. Мақаланың мақсаты оқырманды болашақ тәрбиешілердің лидерлік сапасын анықтауға арналған педагогикалық және психологиялық зерттеу әдістердің түрлерімен таныстыру болып табылады. Сонымен бірге автор мақалада «лидер» ұғымының әлеуметтік-психологиялық түсініктемесіне берілген анықтаманы жазған. Автор болашақ тәрбиешілердің лидерлік сапасын анықтаудағы диагностика ғылымының алатын орны туралы жазған. Диагностика ғылымына анықтама бере отырып, автор педагогикалық-психологиялық диагностикалық әдістерді жүргізу - жоғары білікті мамандарды даярлау және оқу-тәрбие үдерісін жетілдірудің практикалық міндеттерін шешуге көмек көрсету үшін пайдаланылады деп тұжырымдайды. Автор мақалада «Социометрия», «Лидердің ұйымдастырушылық қабілеті» атты тест-сауалнамасы, «Құндылықтар бағдары» әдістемесін, В.Гербачевскийдің сауалнамасын, тұлғаның бағытын анықтау үшін пайдаланылатын бағдарлау анкетасы, «Сіз тез тіл табыса алатын адамсыз ба?» атты тестті жүргізудің ерекшелігі туралы баяндаған.

Кілттік сөздер: зерттеу, әдіс, лидерлік сапа, болашақ тәрбиеші, тест, сауалнама, анкета.

**DEVELOPMENT AND USE OF AN EXPERIMENTAL SETUP FOR ANALYZING
NANOPARTICLE TRAJECTORIES FOR RESEARCH ON SUBMICRON BIOLOGICAL
OBJECTS**

ROBERTA TARTAGLIA

MsD, Sapienza Università di Roma

Using the optical scheme of an ultramicroscope, one can observe the movement of submicron biological objects (primarily bacterial cells) and nanoparticles with sizes up to 20-30 nm. In the ultramicroscopy method, it is not the particles themselves that are analyzed, but the laser radiation scattered on objects, thus avoiding the limitations associated with the diffraction limit. The essence of the principle of analysis of particle trajectories (analysis of nanoparticles, NTA) is to measure the mean square displacement of nano- and submicron particles in a liquid over a certain time, estimation of their hydrodynamic radius by the Einstein-Stokes formula.

Most submicron biological objects have the ability to make directed movement due to the work of the movement organelles and, as a result, their

Tracks are fundamentally different from the tracks of objects that are not able to move independently. In this article, the NTA method is used to create the possibility of distinguishing between living and nonliving objects in the system. At the same time, the tasks of the work are to obtain such parameters of bacterial cells as: average speed, trajectory of movement and concentration. The article presents the laboratory setup developed by the author, which allows measure using NTA. Also presented are the results of measurements of the dimensions of reference nanoparticle samples, which were also measured by other experimental methods.

**JOINING UNDERGRADUATE MEDICAL STUDENTS TO THE ELEMENTS OF
EXPERIMENTAL SURGERY****O.D. PILISHVILI**Department of Anatomy
Javakhishvili State University, Tbilisi Georgia**Resume:**

For adaptation of the educational process with modern conditions of the social-economic realities it is developed the new methods and forms to stimulate the motivation of students for intensification of training and perfection of surgical habits. 40 students were involved in surgical trainings. The first two years of training was performed on dummies and biotissues. Next 3 year training in experimental researches on animals, with mastering the habits of restoration and preservation of the functions of the vital organs. The intensive surgical training is possible only in specialized settings, such as the Scientific Training Center for the Experimental Surgery. At the end of the undergraduate study it allow to reach a high level skills on basic surgical manipulations and practical habits.

Keywords: trainings centers, career guidance, surgical skills

NADİR GÖRÜLEN BİR HİPERGLİSEMİ NEDENİ: LATENT OTOİMMUN ERİŞKİN DİYABETİ¹

A RARE CAUSE OF HYPERGLYCEMİA: LATENT AUTOİMMUNE ADULT DİABETES

UĞUR ERGÜN

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Balıkesir

GÜLHAN ZORGÖR UÇDU

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Balıkesir

ELİF NUR AVŞAR

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Balıkesir

MERVE NUR AK

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Balıkesir

AHMET ÜRK

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Balıkesir

BURAK ALP

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Balıkesir

ÖZET

Dünyada görülme sıklığı artan, mortalite ve morbitide sorunu olan diyabetes mellitus (DM) insülin eksikliğinde ya da insülin etkisindeki defektlerden kaynaklanan hiperglisemi ile seyreden bir metabolizma bozukluğudur (1). DM'nin birkaç alt tipi bulunmaktadır. Bu tipler içerisinde tip 1 DM, tip 2 DM ve gestasyonel DM klinikopatolojisi aydınlatılmış olmasına rağmen bazı spesifik DM tipleride bulunmaktadır. Diyabet tiplerinin içerisinde nadir olarak gördüğümüz ve net bir şekilde tanımlanmaya ihtiyacı olan latent otoimmün erişkin diyabeti (LADA), genellikle 25-30 yaş üstü yavaş başlangıçlı, hafif seyirli olan pankreas β -hücre fonksiyon kaybı ile giden hiperglisemik sorundur. Bu yazıda LADA tanısı alan hastanın klinik ve tedavi sürecini sunmaktayız. LADA'nın tanımı, kliniği ve tedavisinin gelecek dönemlerde daha net aydınlatılması adına bu vakanın literatüre katkı sağlayacağını düşünmekteyiz.

Anahtar kelimeler: Diyabetes mellitus (DM), latent otoimmün erişkin diyabeti (LADA), insülin

¹ Bu bildiri poster olarak sunulmuştur.

ŞANLIURFA'DA ANEMİYİ ÖNLEMEDE KULLANILAN GELENEKSEL TEDAVİLER**ÖĞR. GÖR. FERAY KABALCIOĞLU BUCAK**

Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ŞANLIURFA

DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜSEYİN ERİŞ

Harran Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, ŞANLIURFA

Amaç: Gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de geleneksel tedavi tercihi önemli bir halk sağlığı sorunudur. Son çeyrek yüzyılda özellikle gelişmiş ülkelerde bitkisel ürün kullanımının popüler olması ülkemizde “aktar sorununu” yeniden gündeme getirmiştir. Bu araştırma Şanlıurfa’da yaşayan gebelerin anemiden korunmak için kullandıkları geleneksel uygulamaları tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel türde olan bu araştırma, Haziran – Ağustos 2018 tarihleri arasında Şanlıurfa ilinde gerçekleştirilmiştir. İşveren ve maliye kaydı olan, araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 27 Attâr kaynak kişi olarak araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Görüşme sürecinde katılımcılara sorular sorularak, derinlemesine görüşme tekniği kullanılmış ve kaynak kişinin konuşma ve müşteri akışı bozulmadan ortalama 20 dakika görüşülmüştür. Katılımcılardan izin alınarak yapılan görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde analitik rubrik yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Bu çalışmaya konu olan Attârlar sağlık ve sistemik hastalıklarla yönelik geleneksel tedaviler yapmakla beraber; kadın sağlığı, gebelik, doğum ve lohusalık ile ilgili geleneksel tedaviler yapmaktadırlar. Yapmakta olduğu geleneksel tedavileri aile büyüklerinden (dede, baba, akraba vb...), yanında çalışılan ustalardan, literatürü araştırarak, daha önce tedaviyi deneyimlemiş müşterilerinden öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Gebelere önerilen ve uygulanan geleneksel tedavi incelendiğinde; Acı Kelek (Eşek Hıyarı), Acı Ot, Biberiye, Andız, Buğday Başağı, Böğürtlen Kuruşu, Ceviz, Civanperçemi, Çakal Eriği (Yaban Eriği), Dağ Çileği, Dağ Kekliği (Zahter), Dev Kıvırcık Hardal Yaprağı, Dulavrat Otu, Dulavrat Kökü, Ebegümeci, Eğir, Fındık, Gülçiçek, Hurma, İhlamur, Isırgan Otu gibi isminin burda yazılmadığı birçok doğal bitki kullanılmaktadır. Attârlar gebelerin geleneksel uygulamaları araştırıp öneri üzerine geldiklerini bildirmişlerdir. Kadınların anemiyi önlemeye yönelik geleneksel uygulamalarda en çok bitki çaylarını tükettikleri belirlenmiştir.

Sonuç: Bu araştırma sonucunda Şanlıurfa’da yaşayan gebelerin anemiyi önlemek / tedavi etmek için attârlara başvurarak çeşitli geleneksel uygulamalar yaptıkları saptanmıştır. Şanlıurfa’da tıbbi bitkilerin kullanımı ticari amaca dönüşmüştür. Yanlış ve uygun olmayan bir şekilde halk sağlığını olumsuz yönde etkileyecek boyuta doğru gittiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anemi, gebelik, geleneksel uygulamalar, Şanlıurfa